БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ҚИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН

УЗБЕКИСТОН КОММУНИСТ (большевик)ЛАР ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ ВА УЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 176 (7623)
29 ИЮЛЬ
ШАНБА
1950 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

Ватанимиз меҳнаткашлари тинчлик учун овоз бериш блан сулҳпарвар ташқи сиёсатни изчиллик блан амалга ошириб бораётган ва бутун дун'ёда мустаҳкам тинчлик ўрнатиш ҳақида ғамхўрлик қилаётган Коммунистлар партиясига, Совет ҳукуматига, доҳимиз ўртоқ Сталинга чексиз садоқатларини ва миннатдорчиликларини ифода этмоқдалар.

Яшасин тинчликнинг улуғ байроқдори ўртоқ СТАЛИН!

Социалистик экономика ўсмоқда ва юксалмоқда

Бугун СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий Статистика Бошқармасининг «СССР халқ хўжалигини ривожлантириш давлат планининг 1950 йил II кварталида бажарилиш якунлари тўғрисида»ги ахбороти э'лон қилинди.

Марказий Статистика Бошқармасининг ахборотида келтирилган рақамлар социалистик экономиканинг тобора юксалаётганлигини очиқ исбот этади. Совет халқи большевиклар партиясининг раҳбарлиги остида, улуғ йўлбошчи ва устоз ўртоқ Сталиннинг гениал етакчилигида социалистик экономикани янада ривожлантирди.

Ленин—Сталин партияси совет кишиларини меҳнат соҳасидаги шонли зафарларга илҳомлантирмоқда ва жипслаштирмоқда, миллионларча ишчилар, деҳқонлар, зиёлиларнинг ташаббуси ва активлигини ҳартарафлама кучайтирмоқда. Совет ватанпарварларининг фидокорона меҳнати натижасида янгидан-янги муваффақиятларга эришилмоқда. 1950 йил программасини муддатидан илгари тўла бажариш учун, урушдан кейинги сталинча бешйиллик планни тўла ва ошириб бажариш учун курашда халқимиз эришган ажойиб муваффақиятлар буни очиқ кўрсатади.

Бизнинг саноатимиз тез сур'атлар блан ривожланмоқда. Бутун совет халқи саноатимизнинг муваффақиятларидан фахрланади. Ўтган йилнинг тўртинчи кварталидаёқ бутун саноатнинг ҳар ойда ўртача ҳисобда ишлаб чиқарган ялпи маҳсулоти урушдан аввалги 1940 йилдаги даражадан 53 процент ошди ва бешйиллик планда 1950 йилга мўлжалланган даражадан ўзиб кетди.

Ҳозирги вақтда совет саноати олға қараб яна катта қадам қўйди. 1950 йил иккинчи кварталининг плани саноатнинг ялпи маҳсулоти бўйича 103 процент бажарилди. Шу йилнинг биринчи ярмида саноат ишлабчиқариши плани хам ошириб бажарилди. 1950 йилнинг иккинчи кварталида саноатимизнинг ялпи маҳсулоти 1949 йилнинг иккинчи кварталидагига нисбатан 21 процент ортди. Пландан ташқари талайгина миқдорда пўлат, рангли металл, кўмир, ёнилғи, электр қуввати, автомобиль, турли машина ва механизмлар, бинокорлик материаллари, кенг исте'мол моллари ишлаб чиқарилди.

Шу йилнинг иккинчи кварталида темир йўл транспортида ҳам, дар'ё ва денгиз транспортида ҳам ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан кўпроқ юк ташилди. Бу давр ичида халқ хўжалигидаги барча йирик қурилиш ишларининг ҳажми кенгайди. Министрликлар ва идоралар ҳукуматнинг қарорига мувофиқ, ишлабчиқариш қувватлари ва уй-жойларни қуриш юзасидан 1950 йилга белгиланган топшириқларни ўзгартмай қолдирганлари ҳолда, қурилишнинг таннархини камайтирмоқдалар.

Социалистик қишлоқ хўжалиги тўхтовсиз ўсмоқда ва мустаҳкамланмоқда. Колхозлар, машина-трактор станциялари ва совхозлар кўклам экиш ишларини муваффақиятли ўтказдилар, баҳори экинлар экиш планини бажардилар, кўклам дала ишларининг муддатини қисқартиш ва сифатини яхшилашга муваффақ бўлдилар.

Дастлабки ма'лумотларга кўра, 1950 йилда экин майдони 1949 йилдагига қараганда қарийб олти миллион гектар кенгайтирилди. Ҳозирги вақтда мамлакатнинг жанубий районларида дон экинлари ҳосилини йиғиштириб олиш ишлари қизитиб юборилди. Мамлакатдаги колхозлар, МТС ва совхозлар ўтган йилдагига нисбатан техника блан янада кўпроқ қуролланган ва механизатор кадрлар блан яхшироқ та'минланган холда ўрим-йиғим ишларига киришмоқдалар.

Совет деҳқонлари табиатни ўзгартиришдан иборат сталинча буюк планни ва жамоат чорвачилигини ривожлантириш учйиллик планини бажариш учун ғоят баланд руҳ блан курашмоқдалар. Шу йил кўклам фаслида СССРнинг Европа қисмидаги даштлик ва ўрмон-даштлик районларда далаларни иҳота қилиб 700 минг гектардан ортиқ ерга, ёки ўтган йилнинг кўклам фаслидагига нисбатан икки ярим марта ортиқ дарахт уруғлари экилди ва кўчатлари ўтқазилди. 1950 йилда далаларни иҳота қилиб дарахт ўтқазиш йиллик плани муддатидан илгари бажарилди. Колхоз ва совхозлар шу йилнинг биринчи ярмида жамоат чорва молларини анча кўпайтирдилар.

Халқ хўжалигини ривожлантириш асосида совет кишиларининг моддий аҳволи тобора яхшиланмоқда, уларнинг маданий савияси юксалмоқда. Биринчи мартдан бошлаб кенг исте'мол моллари чакана нархлари камайтирилганидан кейин совет савдоси тобора ривожланди. Шу йилнинг иккинчи кварталида давлат ва кооператив савдосидаги чакана мол обороти ўтган йилнинг иккинчи кварталидагига нисбатан (таққослаб қўрилган нархларда) 30 процент ортди. Шу вақт ичида аҳолига қишлоқ хўжалик моллари илгаригига қараганда кўп сотилди ва колхоз бозорида нархлар пасайди.

Шу йилнинг иккинчи кварталида СССР халқ хўжалигидаги ишчилар ва хизматчиларнинг сони 1949 йилнинг шу давридагига нисбатан 2 миллион 400 минг кишига кўпайди. Олий ўқув юртларида, техникум ва мактабларда ўқувчилар сони ортиб бормоқда. Шу нарса қувончлики, шу йилда етти йиллик мактаблар ва ўрта мактабларни, ишчи ёшлари ҳамда деҳқон ёшлари мактабларини тамомлаб чиққан ўқувчилар ўтган йилдагига нисбатан 25 процент ортиқдир. Даволаш муассасалари шохобчалари тобора кенгайтирилмоқда. Ма'лумки, СССРда бепул медицина ёрдами кўрсатилади. Медицина ёрдамининг сифати урушдан аввалдагига қараганда анча яхшиланди. Иккинчи кварталда ўн миллионга яқин киши барча ишчи ва хизматчиларга иш ҳақлари тўлангани ҳолда ҳар йили берилиб турадиган навбатдаги отпускадан фойдаланди.

Совет Иттифоқи халқ хўжалигининг янгидан эришган катта муваффақиятлари социалистик тузумнинг буюк фазилатларини, бу тузумнинг капиталистик тузумга нисбатан бениҳоя устунлигини яққол исбот этади. Мамлакатимизда хўжаликнинг барча тармоқлари мавж уриб ривожланаётган, халқ оммасининг фаровонлиги ва маданияти ўсаётган бир пайтда, капитализм мамлакатларида ишлабчиқариш бир жойда тўхтаб қолмоқда ва пасайиб кетмоқда, уларда ишсизлар бениҳоя кўпайиб кетди, меҳнаткашларнинг моддий аҳволи жуда ҳам ёмонлашмоқда.

СССРнинг социалистик экономикаси ўсмоқда ва юксалмоқда. Саноатимиз сон жиҳатидангина эмас, балки сифат жиҳатидан ҳам жуда яхши натижаларга эришганлиги буни яққол кўрсатади. Шу йилнинг иккинчи кварталида ускуналардан фойдаланиш, жумладан металлургия, кўмир, нефть саноатида ва саноатнинг бошқа тармоқларида ускуналардан фойдаланиш 1949 йилнинг иккинчи кварталидагига нисбатан яхшиланди. Бу давр ичида саноатда ва қурилишда ишчиларнинг меҳнат унуми ошди, саноатнинг кўпгина тармоқларида ҳарбир маҳсулотни ишлаб чиқаришга хомаш'ё, материал, ёқилғи ва электр қуввати камроқ сарф қилинди. Иккинчи кварталда саноат маҳсулотининг таннархи (таққослаб қўрилган нархларда) олти процент камайди, таннархини камайтириш юзасидан белгиланган топшириқ ошириб бажарилди.

Совет кишилари эришган муваффақиятларини нишонлаш блан бирга бу муваффақиятлар блан хотиржам бўлиб қолмайдилар. Улар мавжуд камчиликларни дадил очиб ташлайдилар ва уларни бартараф қиладилар. Марказий Статистика Бошқармасининг ахборотида айтилишича, ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш плани ва саноат маҳсулотининг энг муҳим турларидан кўпчилигини ишлаб чиқариш плани бажарилгани ҳолда, ба'зи министрликлар маҳсулотнинг айрим муҳим турлари юзасидан планни бажараолмай қолдилар. Металлургия саноати министрлигига қарашли корхоналарда ускуналардан умуман яхшироқ фойдаланилаётган бўлса хам домна печьларининг ҳажмидан фойдаланиш учун планда белгиланган коэффициентга ҳали эришилгани йўқ. Нефть саноати министрлигига қарашли корхоналарда эса, янги нефть конларини тезроқ қидириб топиш юзасидан пармалаш соҳасидаги план нормалари бажарилмаётир.

Мавжуд камчиликларни тамомила йўқотиш, ишлабчиқаришни янада юксалтириш учун, маҳсулотни янада кўпроқ ишлаб чиқариш учун, маҳсулотнинг сифатини яхшилаш ва таннархини камайтириш учун қўшимча резерв ва имкониятларни қидириб топиш — саноат ходимларининг бурчидир.

Қишлоқ хўжалиги ходимлари олдида катта вазифалар турипти. Улар ҳосилни қисқа вақт ичида ва сра нобуд қилмай йиғиштириб олишлари, давлат олдидаги мажбуриятларни намунали бажаришлари, жамоат чорвачилигини ҳартарафлама ривожлантиришлари, табиатни ўзгартириш планини зўр бериб амалга оширишлари керак.

Қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш ва колхозларни ташкилий-хўжалик жиҳатидан мустаҳкамлаш учун бу йил бирқанча областьларда, колхозчилар умумий йиғилишларининг қарорларига мувофиқ, майда колхозлар йириклаштирилмоқда. Колхозларнинг йириклаштирилиши қишлоқ хўжалигида фан ютуқларини кенг татбиқ этиш ва илғор техникадан ғоят самарали фойдаланиш учун зарур шароитни вужудга келтиради, колхоз ишлабчиқаришининг ҳартарафлама ривожланишини, жамоат даромадларининг тез ортишини ва колхозчилар моддий аҳволининг янада яхшиланишини ҳамда маданий савиясининг ўсишини та'мин этади.

Ленин — Сталин партиясининг улуғ ишига чексиз содиқ бўлган Ватанимиз меҳнаткашлари халқ хўжалигини янада зўр бериб ривожлантириш учун фидокорона курашмоқдалар. Совет халқи большевиклар партиясининг доно раҳбарлиги остида, ўртоқ Сталиннинг гениал етакчилигида хўжалик ва маданий қурилиш соҳасидаги муваффақиятларини янада кўпайтирмоқда, камол ишонч ва сабот блан коммунизм йўлидан олға бормоқда.

(«ПРАВДА»нинг 28 июльдаги бошмақоласи).

Сталинча Темирйўлчилар куни шарафига

Қўқон вагон депоси (бошлиғи ўртоқ Кудрин) Тошкент темир йўлининг илғор корхоналаридан ҳисобланади. Депо коллективи ярим йиллик планни 112,5 процент бажарди. Темирйўлчилар Куни шарафига пландан ташқари 15 та вагон а'ло сифатли қилиб ремонтдан чиқарилди. Слесарь ўртоқ Юнус Маҳмудов ярим йиллик планини 150 процент бажарди. У, июнь ойида 12 та вагонни а'ло сифатли қилиб ремонтдан чиқарди. Дурадгор ўртоқ Бозин 8 вагонни а'ло сифатли ремонт қилиб, июнь ойи планини 154 процент бажарди. Қозончи ўртоқ Ёқубов эса ойлик планни 300 процентга етказиб адо этди.

СССР халқ хўжалигини ривожлантириш давлат планининг 1950 йил II кварталида бажарилиш якунлари тўғрисида

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий Статистика Бошқармасининг

Ахбороти

1950 йилнинг II кварталида саноат, қишлоқ хўжалиги ва транспортнинг ривожланиши, йирик қурилиш ишлари мол оборотининг кенгайиши, халқ моддий аҳволининг яхшиланиши ва маданий савиясининг ўсиши қуйидагича бўлди:

I.
САНОАТДА ИШЛАБЧИҚАРИШ ПЛАНИНИНГ БАЖАРИЛИШИ

1950 йилнинг II кварталида министрликлар саноатнинг **ялпи маҳсулоти** юзасидан ишлабчиқариш планини қуйидагича бажардилар:

	1950 йил II квартал планининг бажарилиш проценти
Металлургия саноати министрлиги	104
Кўмир саноати министрлиги	101
Нефть саноати министрлиги	104
Электр станциялар министрлиги	104
Химия саноати министрлиги	106
Электр саноати министрлиги	106
Алоқа воситалари саноати министрлиги	102
Оғир машинасозлик министрлиги	102
Автомобиль ва трактор саноати министрлиги	103
Станоксозлик министрлиги	101
Машинасозлик ва асбобсозлик министрлиги	101
Қурилиш ва йўл машинасозлиги министрлиги	103
Транспорт машинасозлиги министрлиги	103
Қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлиги	100
СССР Бинокорлик материаллари саноати министрлиги	108
СССР Ўрмон ва қоғоз саноати министрлиги	100
СССР Енгил саноат министрлиги	107
СССР Балиқ саноати министрлиги	93
СССР Гўшт ва сут саноати министрлиги	103
СССР Озиқ-овқат саноати министрлиги	104
Иттифоқдош республикаларнинг Маҳаллий саноат министрликлари ва Маҳаллий ёқилғи саноати министрликлари	107
Йўллар министрлигининг саноат корхоналари	101
СССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг саноат корхоналари	105
СССР Кинематография министрлигининг саноат корхоналари	108
Ҳунармандчилик кооперацияси	101

1950 йилнинг II квартал плани СССР саноатининг ялпи маҳсулоти бўйича умуман 103 процент бажарилди.

1950 йилнинг 1-нчи ярмида саноат ишлабчиқариши плани ҳам ошириб бажарилди.

II кварталда пўлат, рангли металлар, кўмир, нефть, бензин, керосин, дизель ёқилғиси, электр қуввати, майда гидротурбиналар, электромоторлар, трансформаторлар, ртуть випрямительлари, шарикоподшипниклар, товар вагонлари, юк автомобиллари ва енгил автомобиллар, мотоцикллар, автопогрузчиклар, экскаваторлар, дарахт ўтқазадиган машиналар, дон йиғиштирадиган комбайнлар, минерал ўғитлар, каустик сода, каучук, бўёқлар ва бошқа химикатлар, цемент, асбест, деразa ойналари, юмшоқ тунука, шифер, радиоприёмниклар, тикув машиналари, соат, фото-аппаратлар, ип-газлама, зиғир толасидан тўқилган газлама, жун газлама ва шойи, штапель толаси ва сун'ий шойи, пойафзал, гўшт, қази-қарта, нон-булкалар, кондитер моллари, совун, спирт, узум виноси, шампань виноси, пиво, папирос ва саноат маҳсулотининг бошқа кўпгина турлари пландан ташқари анча кўп миқдорда ишлаб чиқарилди.

Ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ва саноат маҳсулоти энг муҳим турларининг кўпчилигини ишлаб чиқариш плани бажарилгани ҳолда, ба'зи министрликлар маҳсулотнинг айрим муҳим турлари бўйича планни бажармадилар. Металлургия саноати министрлиги прокат ва металлургия ускуналарининг айрим турларини ишлабчиқариш квартал планини, Оғир машинасозлик министрлиги пар турбиналари ишлаб чиқариш планини, Станоксозлик министрлиги металл қирқучи станокларнинг ба'зи турларини, Машинасозлик ва асбобсозлик министрлиги компрессорлар ва счет машиналарини, Қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлиги қишлоқ хўжалик машиналарининг ба'зи турларини ишлаб чиқариш, СССР Бинокорлик материаллари саноати министрлиги стандарт уйлар тайёрлаш, СССР Ўрмон ва қоғоз саноати министрлиги қоғоз, шпал, стандарт уйлар тайёрлаш ва ёғоч ташиш квартал планини бажармади.

II.
САНОАТ МАҲСУЛОТИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШНИНГ ОШИШИ

1950 йилнинг II кварталида саноат маҳсулотининг энг муҳим турларини ишлаб чиқариш 1949 йилнинг II кварталидагига нисбатан қуйидагича бўлди:

	1950 йил II кварталида 1949 йил II кварталидагига нисбатан процент ҳисобида
Чўян	122
Пўлат	119
Прокат	116
Темир йўл излари	109
Темир қувурлар	112
Мис	114
Рух	121
Қўрғошин	133
Кўмир	112
Нефть	117
Бензин	113
Керосин	116
Дизель ёқилғиси	155
Табиий газ	105
Электр қуввати	115
Магистрал электровозлар	135
Магистрал товар вагонлари	117
Юк автомобиллари	126
Енгил автомобиллар	150
Автобуслар	132
Шарикоподшипниклар	133
Металлургия асбоб-ускуналари	101
Экскаваторлар	136
Пар турбиналари	169
Автокран ва автопогрузчиклар	180
100 киловаттгача электр моторлари	119
100 киловаттдан ортиқ электр моторлари	119
Металл қирқучи станоклар	—
Станоксозлик министрлиги	110
Тўқув станоклари	121
Счет машиналари	108
Тракторлар	116
Дон комбайнлари	163
Трактор плуглари	158
Трактор сеялкалари	195
Трактор культиваторлари	185
Каустик сода	114
Кальций сода	119
Минерал ўғитлар	118
Бўёқлар	100
Синтетик каучук	120
Автопокришкалар	127
Ёғоч ташиш	113
Қоғоз	120
Цемент	126
Дераза ойнаси	106
Шифер	127
Юмшоқ тунука	119
Ғишт	134
Стандарт уйлар	119
Велосипедлар	122
Радиоприёмниклар	128
Тикув машиналари	119
Соат	133
Фото-аппаратлар	129
Ип-газлама	102
Зиғир толасидан тўқилган газлама	122
Шойи	120
Кўн пойафзал	123
Резина пойафзал	119
Пайпоқ	124
Гўшт	156
Қази-қарта	141
Мол ёғи	105
Усимлик мойи	105
Кондитер моллари	122
Консерва	136
Чой	112
Совун	111
Спирт	104
Папирос	119
Узум виноси	168
Шампань виноси	123
Пиво	130

1950 йилнинг II кварталида СССРдаги бутун саноатнинг ялпи маҳсулоти 1949 йилнинг II кварталидагига нисбатан 21 процент ошди.

1950 йилнинг II кварталида саноатдаги машина-ускуналардан фойдаланиш 1949 йилнинг II кварталидагига нисбатан яхшиланди.

Металлургия саноати министрлигига қарашли корхоналарда мартен печьларининг бир квадрат метр майдонидан олинган пўлат миқдори кўпайди. Кўмир саноати министрлигига қарашли шахталарда планда 1950 йилга мўлжалланган нормаларга ҳали эришилган бўлмаса ҳам кўмир комбайнларининг иш унуми ўтган йилдагига нисбатан анча ортди. Нефть саноати министрлигига қарашли корхоналарда нефть қудуқларини пармалаш сур'ати тезлатилди. Химия саноати, тахта тилиш ва тўқимачилик саноатининг асосий тармоқларида машина-ускуналардан фойдаланиш яхшиланди.

Аммо Металлургия саноати министрлигига қарашли корхоналарда домна печьларининг фойдали ҳажмидан фойдаланиш юзасидан планда белгиланган коэфициентга эришилгани йўқ ва нефть саноати министрлигига қарашли корхоналарда нефть конларини тезроқ қидириб топиш юзасидан планда белгиланган нормалар бажарилмаётир.

1950 йилнинг II кварталида саноатнинг кўпгина тармоқларида ишлаб чиқарилган ҳарбир маҳсулотга сарф қилинган хомаш'ё, материал, ёқилғи ва электр қуввати миқдори 1949 йилнинг II кварталидагига нисбатан камайтирилди.

Саноат маҳсулотининг таннархини камайтириш юзасидан 1950 йилнинг II кварталига белгиланган топшириқ ошириб бажарилди. 1950 йилнинг II кварталида саноат маҳсулотининг таннархи, таққослаб кўрсатилган нархларда 6 процент камайди.

III.
ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ

Колхозлар, машина-трактор станциялари ва совхозлар кўклам экиш ишларини муваффақиятли ўтказдилар, баҳори экинлар экиш планини бажардилар, кўкламда дала ишларининг муддатларини қисқартиш ва сифатини яхшилашга муваффақ бўлдилар.

Дастлабки ма'лумотларга қараганда совхозлар, колхозларда ва якка деҳқон хўжаликларида 1950 йилда ҳосил олиш учун экилган майдонлар 1949 йилдагига нисбатан салкам олти миллион гектар кенгайди.

Энг муҳим дон экини бўлган баҳори буғдой майдонлари қарийб 2 миллион гектар кенгайтирилди. Пахта майдонлари 540 минг гектар ва тола учун экиладиган зиғир майдони 270 минг гектар кенгайтирилди; қанд лавлаги, уруғлик учун экиладиган зиғир, конопля, соя ва бошқа техника экинлари майдонлари ҳам анча кенгайтирилди.

Баҳори буғдой ва техника экинлари асосан кузда ва ёзда шудгор қилинган ерларга яхши нав'ли уруғлар блан экилди.

Механизация мактабларида ва машина-трактор станциялари ҳамда совхозлардаги курсларда 70 мингга яқин комбайнчи ва уларнинг ёрдамчилари ҳамда қишлоқ хўжалигини машиналаштириш ва электрлаштириш соҳасида ишловчи кўпгина бошқа ходимлар тайёрланди ва қайтадан тайёрланди.

Машина-трактор станциялари, совхоз ва колхозлар бу йил ҳосилни 1949 йилдагига нисбатан кўпроқ машиналар блан йиғиштириб олишга киришмоқдалар. 1950 йил 1 июльгача дон комбайнларининг сони 1949 йилнинг 1 июлигача бўлган дон комбайнлари сонидан 20 процент, шу жумладан ўзиюрар комбайнлар сони 3.3 марта, тракторга тиркаладиган ва ўзиюрадиган пичан ўриш машиналари 2,6 марта кўпайди. Бундан ташқари қишлоқ хўжалиги отга қўшиладиган пичан ўриш машиналарини, жаткаларни ва бошқа ўрим-йиғим машиналарини кўп миқдорда олди. Қишлоқ хўжалигида шу давр ичида юк автомобиллари 22 процент ортди.

Машина-трактор станциялари ва совхозларда тракторлар, автомомиллар ва комбайнлар учун керакли ёнилғи запаслари ўтган йилдагига нисбатан учдан бир қисм миқдорида кўпайди.

Мамлакатнинг жанубий районларидаги колхоз ва совхозларда дон экинлари ҳосилини йиғиштириб олиш кучайтириб юборилди.

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги ҳосилни белгилаш Бош давлат инспекциясининг ма'лумотларига қараганда, Украинада ва Молдавияда мўл ҳосил етиштирилган, районларнинг бир қисмида эса дон экинларининг ҳосили қониқарлидир. Шимолий Кавказ ва Қрим, Поволжье ва Марказий қора тупроқ зонасидаги районларнинг кўпчилигида дон экинларидан қониқарли ҳосил олиниши кутилади, районларнинг бир қисмида яхши ҳосил олиниши, ба'зиларида эса об-ҳаво шароитининг ноқулай келиши орқасида ўтган йилдагидан бирмунча камроқ ҳосил олиниши кутилади. Мамлакатнинг марказий ва ғарбий районларида ҳам экинлардан мўл ва қониқарли ҳосил олиниши кутилади. Уролда, Сибирьда ва мамлакатнинг бошқа шарқий ва шимолий районларида (ба'зи жойларни мустасно қилганда) экинларнинг аҳволи яхши. Июнь ойида қарийб ҳамма ерда ёмғирлар ёққани натижасида мамлакатнинг марказий, ғарбий, шимолий ва шарқий районларида дон экинлари учун, шунингдек қанд лавлаги, картошка, кунгабоқар ва бошқа техника экинлари учун қулай шароит вужудга келди.

СССРнинг Европа қисмидаги даштлик ва ўрмон-даштлик районларда бўлган колхозлар, ўрмон хўжаликлари ва совхозлар 1950 йил кўкламида далаларни иҳота қилиб 700 минг гектардан ортиқ ерга ёки 1949 йил кўклам фаслидагига нисбатан икки ярим марта ортиқ ерга дарахт уруғи экдилар ва кўчат ўтқаздилар. 1950 йилда далаларни иҳота қилиб дарахт ўтқазиш йиллик плани муддатидан илгари бажарилди.

Колхозлар ва совхозлар СССР Министрлар Совети ва ВКП(б) Марказий Комитетининг 1949—1951 йилларда колхоз ва совхозлардаги маҳсулдор жамоат чорвачилигини ривожлантириш учйиллик плани тўғрисидаги қарорини бажарабориб, 1950 йилнинг биринчи ярмида чорва моллари сонини анча кўпайтирдилар.

1950 йилнинг биринчи ярми охирига келганда колхозлардаги жамоат молларининг сони 1949 йил биринчи ярмининг охиридагига нисбатан қуйидаги миқдорларда ортди: қорамоллар — 15 процент, шу жумладан сигирлар 19 процент, чўчқалар—52 процент, қўй ва эчкилар — 16 процент ва отлар—18 процент; паррандалар сони қарийб икки марта ортди.

СССР Совхозлар министрлигига қарашли совхозлардаги мол туёғи шу вақт ичида қуйидаги миқдорда кўпайди; қорамоллар — 16 процент, шу жумладан сигирлар—17 процент, чўчқалар—45 процент, қўй ва эчкилар — 16 процент ва отлар 22 процент.

Бу йил қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш ва колхозларни ташкилий-хўжалик жиҳатидан мустаҳкамлаш учун бирқанча областьларда колхозчилар умумий йиғилишининг қарори блан майда колхозлар йириклаштирилмоқда. Масалан, Москва областида йил бошигача 6000 дан ортиқ колхоз бор эди, эндиликда колхозлар бирлаштирилгандан кейин салкам 1700 колхоз бор. Ленинград областида колхозларни йириклаштириш натижасида 2000 колхоз ўрнига 600 колхоз ташкил этилди.

Колхозларнинг йириклаштирилиши тракторлар, комбайнлар, мураккаб молотилкалар ва бошқа мураккаб қишлоқ хўжалик машиналаридан ғоят унумли фойдаланиш учун зарур шароитни вужудга келтиради, маҳсулдор йирик жамоат чорвачилигини вужудга келтириш, ўз кучлари блан обод колхоз қишлоқлари қуриш, колхозларда қишлоқ хўжалиги мутахассисларига эга бўлиш имконини беради, колхоз жамоат ишлабчиқаришини ҳартарафлама ривожлантириш, жамоат даромадларини тез кўпайтириш, колхозчиларнинг фаровонлигини ошириш ва маданий савиясини юксалтиришни та'минлайди.

IV.
ТЕМИР ЙУЛ, ДАР'Е ВА ДЕНГИЗ ТРАНСПОРТИДА ЮК ТАШИШНИНГ ОРТИШИ

1950 йилнинг II кварталида темир йўл транспортида бир кечаю-кундузда ўрта ҳисоб блан юк ортишнинг умумий плани 104 процент бажарилди. 1950 йилнинг II кварталида темир йўлларда бир кечаю-кундузда ўрта ҳисоб блан ортилган юк 1949 йилнинг II кварталидагига нисбатан 13 процент ошди, шу жумладан кўмир ортиш 10 процент, нефть ва нефть маҳсулотлари ортиш 22 процент, руда ортиш 19 процент, қора металлар ортиш 15 процент, ун ортиш 35 процент, қанд ортиш 34 процент, минерал-бинокорлик материаллари ортиш 13 процент, ўтга чидам берадиган буюмлар ортиш 11 процент, ёғоч-тахта ортиш 15 процент, химия ва минерал ўғитлар ортиш 13 процент кўпайди.

Темир йўллар 1950 йилнинг II кварталида вагон-паровозлардан 1949 йилнинг II кварталидагига нисбатан яхшироқ фойдаланган бўлсалар ҳам, юк вагонларининг қатнов тезлиги белгиланган нормаларга етгани йўқ.

1950 йилнинг II кварталида дар'ё транспортининг юк ташиш обороти 1949 йилнинг II кварталидагига нисбатан 15 процент кўпайди. Дар'ё транспорти 1950 йилнинг II кварталида юк ташиш планини 99 процент бажарди.

1950 йилнинг II кварталида денгиз транспортининг юк обороти 1949 йилнинг II кварталидагига нисбатан 14 процент ортди. Денгиз транспортида юк ташиш плани II кварталда 105 процент бажарилди.

V.
ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИДА ЙИРИК ҚУРИЛИШ ИШЛАРИНИНГ КЕНГАЙИШИ

1950 йилнинг II кварталида халқ хўжалигида йирик қурилиш ишларининг умумий ҳажми 1949 йилнинг II кварталидагига нисбатан 131 процентни, шу жумладан металлургия саноатида 127 процентни, кўмир саноатида 117 процентни, нефть саноатида 150 процентни, электр станцияларда 137 процентни, машинасозликда 124 процентни, бинокорлик материаллари саноатида 125 процентни, енгил саноат ва озиқ-овқат саноатида 140 процентни, машина-трактор станциялари ва совхозларда 175 процентни, транспортда 132 процентни ва уй-жой қурилишида 126 процентни ташкил этди.

Оғир саноат корхоналари қурилиши министрлиги бинокорлик-монтаж ишлари ҳажмини 1949 йилнинг II кварталидагига нисбатан 25 процент, Машинасозлик корхоналари қурилиши министрлиги 17 процент, Кўмир саноати министрлигининг подряд ташкилотлари 16 процент, Нефть саноати министрлигининг подряд ташкилотлари 29 процент ва Электр станциялар министрлигининг подряд ташкилотлари 41 процент оширди.

Министрликлар ва идоралар Ҳукуматнинг қарорига мувофиқ, ишлабчиқариш қувватлари ва уй-жойлар қуриш юзасидан 1950 йилга белгиланган топшириқларни ўзгартирмаганлари ҳолда, лойиҳа ва сметалар тузишда ортиқча сарфларни йўқотиш йўли блан, шунингдек қурилиш муддатларини қисқартиш, бинокорлик ва монтаж ишларини яхши уюштириш, ҳархил ишларни кўпроқ машиналар ёрдами блан бажариб, қурилишларда индустриал методларни кенг жорий қилиш, қурилишларни материаллар блан комплект қилиб та'минлаш ва уларни тежаб сарфлаш, транспорт ҳаражатларини камайтириш ва накладной ҳамда ма'мурий-хўжалик чиқимларини камайтириш йўли блан қурилишларнинг таннархини арзонлаштирмоқдалар.

Ҳукумат қурилишларнинг қимматини пасайтириш мақсадида 1950 йил 1 июльдан бошлаб материаллар ва ускуналарнинг улгуржи нархларини, шунингдек юк ташиш тарифларини қўшимча равишда яна кўп миқдорда камайтирди.

VI.
МОЛ ОБОРОТИНИНГ КЕНГАЙИШИ

1950 йилнинг 1 мартидан бошлаб кенг исте'мол молларининг давлат чакана нархлари яна камайтирилганидан кейин 1950 йилнинг II кварталида совет савдоси тобора ривожланаборди. Давлат ва кооператив савдосида чакана мол обороти 1950 йилнинг II кварталида 1949 йилнинг II кварталидагига нисбатан (таққослаб қўрилган баҳоларда) 30 процент ортди.

1950 йилнинг II кварталида озиқ-овқат моллари 1949 йилнинг II кварталидагига нисбатан 25 процент ортиқ сотилди. Жумладан, гўшт маҳсулотлари 15 процент, балиқ маҳсулотлари 28 процент, мол ёғи 46 процент, қанд 26 процент, кондитер моллари 24 процент ортиқ сотилди.

(ОХИРИ ИККИНЧИ БЕТДА)

СССР халқ хўжалигини ривожлантириш давлат планининг 1950 йил II кварталида бажарилиш якунлари тўғрисида

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий Статистика Бошқармасининг

Ахбороти

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА)

1950 йилнинг II кварталида саноат моллари 1949 йилнинг II кварталидагига нисбатан 37 процент ортиқ сотилди. Шу блан бирга ип-газлама 31 процент, жун газлама 41 процент, шойи 31 процент, тикилган кийимлар 34 процент, кўн-пойафзал 45 процент, резина пойафзал 24 процент, трикотаж моллар 37 процент, пайпоқ 45 процент, кир совун 54 процент ортиқ сотилди. 1950 йилнинг II кварталида радиоприёмниклар 1949 йилнинг II кварталидагига нисбатан 32 процент, чўнтак ва қўл соатлари 20 процент, тикув машиналари 27 процент ортиқ сотилди.

Колхоз бозорларида ҳам аҳолига сотилган қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ўтган йилдагига нисбатан кўпайди ва уларнинг нархлари пасайди.

VII.

ИШЧИ ВА ХИЗМАТЧИЛАР СОНИНИНГ КЎПАЙИШИ ВА МЕҲНАТ УНУМИНИНГ ОШИШИ

1950 йилнинг II кварталида СССР халқ хўжалигида ишчи ва хизматчиларнинг сони 1949 йилнинг II кварталидагига нисбатан 2,4 миллион кишига кўпайди. Саноат, қишлоқ хўжалиги ва ўрмон хўжалигида, қурилишларда ва транспортда ишчилар ва хизматчилар сони 1 миллион 900 минг кишига ва ўқув юртларида, илмий текшириш ҳамда даволаш муссасаларида 300 минг кишига кўпайди.

II кварталда 189 минг малакали ишчи ёшлар фабрика-завод та'лими мактабларини ва кон саноати мактабларини тамомлаб чиқди, улар саноат, қурилиш ва транспортга ишлаш учун юборилди.

1950 йилнинг II кварталида саноат ва транспортда меҳнат унуми тобора ошди. Саноат тормоқларининг кўпчилиги меҳнат унумини ошириш юзасидан 1950 йилнинг II кварталида давлат планига мувофиқ белгиланган топшириқни бажарди. Саноатдаги ишчиларнинг меҳнат унуми 1949 йилнинг II кварталидагига нисбатан 12 процент, шу жумладан машинасозликда 16 процент, металлургия саноатида 9 процент, кўмир саноатида 11 процент ошди. Қурилишлардаги ишчиларнинг меҳнат унуми шу давр ичида 13 процент кўпайди.

VIII.

МАДАНИЙ ҚУРИЛИШ ВА СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ИШЛАРИ

1950 йилнинг II кварталида олий ўқув юртлари, техникумлар ва бошқа махсус ўрта ўқув юртларининг сўнгги курсларида (сиртдан ўқувчилар блан бирга) 500 мингга яқин ёш мутахассис мактабни тамомлаб чиқишга тайёрланди.

Еттийиллик ва ўрта мактабларни, шунингдек ишчи ёшлар ва қишлоқ ёшлари мактабларини тамомлаб чиққан ўқувчилар сони 1949 йилдагига нисбатан 25 процент ортди.

1950 йилнинг биринчи ярмида нашр этилган китоблар тиражи 1949 йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 15 процентдан зиёд ортди.

1950 йилнинг II кварталида касалхоналар, санитария-профилактика ва курорт муассасаларининг шохобчалари тобора кенгайтирилди. Даволаш муассасалари талайгина миқдорда энг янги медицина аппаратлари ва асбоблари олдилар. Электроаппаратлар, лаборатория асбоблари, а'ло сифатли дорилар кўпроқ тайёрланди. II кварталнинг бошига келганда касалхоналардаги 100 ўринга 1940 йилдагига нисбатан қарийб бир ярим марта ортиқ врач тўғри келди. Шундай қилиб, аҳолига медицина ёрдамининг сифати урушдан аввалги даврдагига нисбатан анча яхшиланди. Ма'лумки, СССР да аҳолига бепул медицина ёрдами кўрсатилмоқда.

Маошлари тўланган ҳолда барча ишчи ва хизматчиларга ҳар йили бериладиган навбатдаги отпускадан шу йилнинг II кварталида 10 миллионга яқин киши фойдаланди.

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ҲУЗУРИДАГИ МАРКАЗИЙ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИ.

УЗБЕКИСТОН ҲУКУМАТИ ВА ЎЗБЕКИСТОН К(б)П МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ МАКТУБИ ПАХТАКОРЛАР МУҲОКАМАСИДА

Ғўза парваришини бўшаштирмай давом этдирамиз

Тошкент область, Янгийўл районидаги 2-нчи МТСнинг энтомолог-агрономи С. А. Шатилов «Коммунист» колхозида колхозчилар блан ғўзани чеканка қилиш даврида пахта зараркунандаларига қарши қандай кураш олиб бориш кераклиги ҳақида суҳбат ўтказмоқда. **Суратда:** (чапдан ўнгга) колхозчилардан **М. Ҳакимов, А. Мирзабоев,** агроном **Шатилов** (ўртада) **Т. Султонова** ва **М. Шодиева** ўртоқлар пахта даласида амалий иш устида. Бухоро область, Кармана районидаги «Маданий инқилоб» колхозининг сувчиси комсомол а'зоси А. Файзуллаев (ўнгда) ғўзаларни суғоришда кундалик топшириқни ошириб бажармоқда. **Суратда:** ўртоқ **Файзуллаев** ғўзаларни суғормоқда.

И. Глауберзон ва **Я. Каминер** фотолари.

Ғўзани яна икки марта парвариш қилиш учун

Тошкент область, Қорасув районидаги «Коминтерн» колхозининг а'золари бу йил ҳар гектар ердан давлатга 30 центнердан пахта бериш мажбуриятини олганлар. Улар ғўзани агротехника қоидаларига мувофиқ парвариш қилиб, мажбуриятга яраша ишламоқдалар. Ҳозир ғўзалар тўрт марта чопиқдан чиқарилди, тўрт марта чуқур культивация ўтказилди ва ғўзаларнинг аҳволига қараб қондириб суғорилди.

Колхознинг ўртоқ Шариф Қурбонов бошлиқ звеноси 40 центнердан ҳосил бериш юзасидан олган мажбуриятини амалда бажариш учун курашаётир. Звено 5 гектар ердаги ғўзани уч марта минерал ўғит блан озиқлантирди. Звенонинг сифатли парвариш қилинган ғўзалари яхши авж олиб, эрта ҳосилга кирди. Звено ҳосилни кўпайтириш учун ғўзанинг ёнидаги эркак шохларини иккинчи марта чеканка қилаётир.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитетининг ғўза парваришини янада кучайтириш тўғрисидаги Мактуби бригада, звено а'золарининг иштироки блан бўлган йиғилишларда муҳокама қилинди. Колхозчилар мактубга жавобан ғўзани ҳосил етилгунча парвариш қилишга қарор қилдилар.

Ҳозир ғўза парваришини кучайтирадиган бирқанча тадбирлар белгиланди, далага қўшимча равишда 40 киши чиқарилди. Ғўзани икки марта чопиқ ва культивация қилиш планлаштирилди. Ҳашаротларга қарши курашни кучайтириш учун 10 киши ажратилди. Чеканка 5 августгача тамомланади.

Колхозда ғўза парвариши Мактубда талаб қилинган даражада кучайтирилиб, шона, гул ва кўсакларни кўплаб сақлаб қолиш блан ҳосилга ҳосил қўшиш юзасидан мусобақа кучайтирилди.

Ш. ҚОДИРОВ.

Мактубга жавобан янги мажбурият олдилар

ТЕРМИЗ, 28 июль. (**«Қизил Ўзбекистон» мухбиридан, телефон орқали олинди**). Сурхондар'ё область, Термиз районидаги «Намуна» колхози ўтган йили пахта тайёрлаш планини бажармади. Бунга асосий сабаб шуки, колхозда ғўзани парвариш қилиш яхши уюштирилмади. Айниқса ҳосил тўплаш даврида чопиқ, культивация қилиш, озиқлантириш ва суғориш каби агротехниканинг энг муҳим тадбирлари ўз вақтида, юқори сифатли қилиб, амалга оширилмади. Шунинг натижасида талайгина ҳосил қўлдан бой берилди.

Ўтган йил декабрь ойида «Намуна» колхози блан «Правда» колхози бирлашиб, колхоз ташкилий хўжалик томонидан мустаҳкамланди, колхознинг пахта майдони кенгайди, ма'мурий идора ходимлари ҳисобига пахтачилик бригадалари ва звеноларида ишловчилар сони кўпайтирилди.

Колхозчилар бу йил 305 гектар ернинг ҳар гектаридан 28 центнердан ингичка толали пахта етиштириш ва ўтган йилдаги қарзларини ҳам узиш учун эрта кўкламдан буён фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Ҳозир колхозда 4-нчи чопиқ ва культивация тугалланди. Ҳамма ердаги ғўза икки марта озиқлантирилди ва уч марта қондириб суғорилди. Колхознинг Акбар Қаюмов, Мели Қурбонов ўртоқлар бошлиқ юзцентнерчи звеноларида ғўзанинг бешинчи парвариши тугалланмоқда. Ўртоқ Қурбонов бошлиқ звенонинг ҳарбир туп ғўзасидан ҳозирданоқ ўрта ҳисоб блан 10—12 тадан кўсак бор.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитетининг Ўзбекистондаги барча колхозчилар, тракторчилар ва механикларга, пахтакор совхозларнинг ишчиларига, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалигининг барча ходимларига қарата ёзган Мактубини радиода эшитгандан кейин колхозчилар ғўза парваришини янада кучайтиришга ва гектаридан илгариги олинган мажбурият—28 центнер ўрнига 30 центнердан пахта беришга қарор қилдилар.

Колхоз раиси ўртоқ Тошматов бундай деди:

— Биз Мактубга жавобан ҳамма ердаги ғўзани яна икки марта парвариш қилиш, 27 гектар ердаги яхши ўсмаган ғўзаларни уч марта чопиқ, культивация қилиш ва бир марта озиқлантириш ҳамда қондириб суғориш тадбирларини белгиладик. Ҳозир колхозимизда 8 арава, 15 эшак блан далага маҳаллий ўғит чиқарилмоқда. Бу маҳаллий ўғитларни суғориш блан «шарват» қилиб оқизамиз. Ҳозиргача 85 гектар ердаги ғўзамиз чеканка қилиниб бўлди. Чеканкани 1 августгача тамомлаймиз, талаб қилинган жойларда яна иккинчи марта чеканка ўтказамиз.

Партия ва ҳукуматимизнинг Мактубида белгиланган тадбирларни тўла амалга ошириш учун ҳозиргача пахта далаларида ишлаб турган 285 кишидан ташқари қўшимча равишда 25 киши дала ишларига чиқарилди.

Биз ғўзани то ҳосил етилгунча парвариш қилиб, ўз устимизга олган мажбуриятни тўла бажариш учун курашамиз.

Совет халқи тинчликни ҳимоя қилишга маҳкам бел боғлагандир

☆

Стахановча тинчлик вахтасида

Тошкентдаги 1-нчи пойафзал фабрикасининг ходимлари Стокгольм Мурожаатига якдиллик блан қўл қўйдилар. Пойафзалчилар тинчлик вахтасида туриб стахановча меҳнат қилмоқдалар.

Мастер Л. Душацкий бошлиқ участка коллективи унумли ишламоқда. Ишчилардан Р. Терқулова, А. Чигарева, С. Муҳаммадвосиқова, В. Шубин ва бошқа кўп стахановчилар ҳар куни икки норма бажариб, а'ло сифатли маҳсулот бермоқдалар. Н. Халезина айниқса муваффақиятли ишламоқда. Бир сменада 180 жуфт чарм тикиш ўрнига, Халезина 550 жуфт чарм тикмоқда. Тинчлик вахтаси кунларида бутун участка аввалги эришилган натижалардан ўзиб кетиб, ҳар куни пландан ташқари 300 жуфт пойафзал тикиб бермоқда.

Фабриканинг бошқа участкалари ҳам маҳсулот ишлаб чиқаришни анча оширдилар. А. А'замов участкаси смена давомида пландан ташқари 250 жуфт пойафзал тайёрлаб бермоқда. Бичувчилар ва қолипчилар тикувчилик цехлари учун пландан ташқари бирнеча юз яримфабрикат ишлаб бераётирлар.

Тинчлик вахтаси кунларида донгдор пойафзалчи Убай Раҳматуллаев янги рекорд қўйди. У, ҳозир бир сменада 11 минг квадрат дециметр қаттиқ чармни ишлаб беради. Бу—нормадан икки баравар кўпдир. Саттор Раззоқов ва Раҳим Маликов ўртоқлар ҳам Убай Раҳматуллаевдан ўрнак олиб, топшириқни анча ошириб бажармоқдалар (ЎзТАГ).

Ишчилар тинчлик учун ишламоқдалар

ОҲАНГАРОН. (ЎзТАГ). Оҳангарондаги 2-нчи БИС илғор шахтасининг коллективи стахановча тинчлик вахтасида туриб, меҳнат соҳасида янги муваффақият қозонди, ўн ойлик кўмир чиқариш программаси бажарилди.

Шахта ходимлари Улуғ Октябрь байрамини муносиб кутиб олишга тайёрланиб, янги мажбуриятлар олдилар, я'ни 7 ноябрьгача пландан ташқари бирнеча ўн минг тонна кўмир чиқариш, тайёргарлик ишлари планини бир ярим марта ошириб бажариш, ёқилғи таннархини 10 процент камайтиришга сўз бердилар.

☆

«Ташсельмаш» заводи коллективининг социалистик мусобақасида қуюв цехи ходимлари бирнеча ойдан буён биринчиликни олиб келмоқдалар. Қуючилар стахановча тинчлик вахтасида туриб, янада муваффақиятлироқ ишлайбошладилар.

Комсомол а'зоси К. Урюмцев меҳнат соҳасида янги рекорд қўйди. У пахта териш машинаси учун зарур детальларни қолиплашда смена давомида нормадаги 52 ўрнига 160 опок берабошлади.

Коммунист Н. Темников меҳнат унумини анча оширди. У пахта териш машиналари детальларини қўл блан қолиплашда смена топшириғини беш марта ошириб бажармоқда. Коммунист Х. Қамбаров иш унумини бир ярим марта ошириб, смена давомида уч норма бажараётир. А. Волохин, Р. Аҳмедов ва бошқа кўп ишчи ҳам иш унумини 2—3 марта оширди.

Стахановча тинчлик вахтаси кунларида қуюв цехи ҳар куни пландан ташқари 5 тонна пўлат ва чўян қуйиб бермоқда.

☆

ВЦСПСнинг Шимолий Қурия Бирлашган касаба союзи раиси Цой Ген Докка телеграммаси

ВЦСПС Қурия касаба союзларига қуйидаги телеграмма блан мурожаат қилди:

ПХЕНЬЯН,
ШИМОЛИЙ ҚУРИЯ БИРЛАШГАН КАСАБА СОЮЗИ РАИСИ
ЦОЙ ГЕН ДОККА.

Қадрдон ўртоқлар!

Совет ишчилари, хизматчилари ва зиёлилари Американинг Қуриядаги қонли интервенциясидан ғоят ғазабландилар. Совет Иттифоқининг меҳнаткашлари оммавий митинглари ва йиғилишларида америка қуролли кучларининг сизнинг ватанингиз территориясига бостириб кирганликларига қарши, Қурия шаҳарлари ва қишлоқларининг бомбардимон қилинишига қарши, Қурия тинч аҳолисини қиришга қарши ғазаб блан норозилик билдирмоқдалар.

Совет кишилари агрессорлардан: «Қуриядан қўлингни торт!» деб талаб қилмоқдалар.

Қурия халқининг ўз озодлиги ва миллий мустақиллиги учун мардонавор кураши бутун илғор инсониятда фаҳрланиш ҳисларини туғдирмоқда. Бутун дун'ёдаги софдил кишилар қурия халқини Америка мустамлакачиларига қарши олиб бораётган адолатли озодлик курашида қўллаб-қувватламоқдалар.

Бутун Иттифоқ Касаба Союзлари Марказий Совети ва Совет Иттифоқининг барча меҳнаткашлари қурия халқига ўз мамлакатининг озодлиги ва мустақиллиги учун олиб бораётган олижаноб курашида унга тўла ғалабага эришишни тилайдилар.

Яшасин қаҳрамон қурия халқи!

Яшасин меҳнаткашларнинг халқаро ҳамкорлиги!

БУТУН ИТТИФОҚ ҚАСАБА СОЮЗЛАРИ МАРКАЗИЙ СОВЕТИ.

Механизаторларнинг сўзи

Самарқанд область, Комсомол район МТСнинг коллективи Совет ҳукуматининг бутун дун'ёда тинчликни мустаҳкамлашга қаратилган доно сиёсатини қизғин ма'қулламоқда. Механизаторлар Стокгольм Мурожаатига қўл қўйиб, атом қуролини тақиқлашни талаб этмоқдалар. Қурияда уруш бошлаган америка агрессорларини нафрат блан қораламоқдалар.

Механизаторлар Мурожаатга имзо чекиш блан бирга, пахтадан мўл ҳосил етиштиришда колхозларга бор кучлари блан ёрдам беришни ва'да қилмоқдалар. Бригада механиги Темир Азизов йиғилишда сўзга чиқиб, бундай деди:

— Пахта далаларида стахановча меҳнат қилиш уруш оловини ёқувчиларга қарши бизнинг жавобимиз бўлади. Мен тежалган ёнилғи блан 300 гектарга яқин ердаги ғўзани культивация қилдим. Мавсум охиригача тежалган ёнилғи блан яна 100 гектар ердаги ғўзани культивация қиламан.

А'ло сифатли ишловчи бригаданинг механиги Улмас Музаффаров сўз олди. У бундай деди:

— Совет халқи ижодий меҳнат блан банд. Мен механизаторларни ғўза парвариши сур'атини кучайтиришга, ғўза қатор ораларини юқори сифатли қилиб ишлашга чақираман.

Механизаторлар ғўза қатор ораларини трактор блан яна икки марта сифатли қилиб ишлашга, ғўзаларни озиқлантиришга, пахтани машина блан теришга ўз вақтида тайёргарлик кўришга қарор қилдилар.

Тинчлик бўлсин барқарор

Миллион кўзлар,
Миллион юрак,
Миллион қўл
Толпинади оппоқ қоғоз бетида, —
Имзо чекар:
— Биз бўлмаймиз ҳаммол — қул!
Сталинча ироданинг ҳукми шул:
Тинчлик бўлсин жаҳон бўйлаб
барқарор.

Меҳнат аҳли ҳеч бўлмасин хор-зор.
Етим-есир олов ичра қолмасин,
Момолар ҳам фиғон чекиб толмасин.
Оталарнинг оқмасин кўздан ёши,
Йигитларнинг соғ бўлсин азиз боши.
Чақалоқлар жафо тортмай ўссинлар,
Янги дун'ё, янги ҳаёт қучсинлар.
Черчилльларнинг хонадони бузилсин,
Трумэннинг кўшк-айвони тўзисин.
Тинчлик куйи янграйберсин дилрабо,
СССР дан ўрнак олиб доимо,
«Оқ кабутар» бемалол қилсин
парвоз.

Шунда бўлгай одамзодга ҳаёт соз.
Миллион кўзлар,
Миллион юрак,
Миллион қўл
Толпинади оппоқ қоғоз бетида, —
Имзо чекар:
— Биз бўлмаймиз ҳаммол—қул!
Қалбимизнинг иродаси, ҳукми шул:
Тинчлик бўлсин жаҳон бўйлаб
барқарор.

Урушқоқлар
Бўлсин забун, тор-мор!
Ватанимнинг катта-кичик бариси,
Ўсмир, жувон, навқирони, қариси
Бир коллектив инсон бўлиб, жон
бўлиб,

Ҳаққоният йўлида мардон бўлиб,
Коммунизм биноларин қурмоқда,
Уолл-стрит планларин бузмоқда.
Урушқоқлар бу сур'атни кўролмас,
Кўролмаслар бадниятсиз туролмас.
Уруш! — дейди,
Бозор! — дейди
Қон! — дейди,
Буржуй учун қирилсин инсон! —
дейди.

Атом! — дейди,
Ўшқиради
Касофат!
Урушдан у кўрмоқчидир манфаат.
Элатларга фожиалар солмоқчи,
Ерларини пайхон қилиб олмоқчи.
Ифлосларнинг бу нияти ўтмайди,
Йўқ, обод юрт вайрон бўлиб
кетмайди!

СССР га умид боғлар инсонлар:
Миллион юрак, миллион тоза
виждонлар,
Сталиндан мадад олиб одамзод,
Мангу ҳаёт боғини қилар обод!

Воҳид АБДУЛЛА.

СУВДАН УНУМЛИ ФОЙДАЛАНАЙЛИК

Китоб районидаги «Бирлик» колхози ҳар йили пахтадан мўл ҳосил олади. Колхоз а'золари (раиси ўртоқ М. Бобоев) бу йил гектаридан 40 центнердан пахта етиштириш учун курашмоқдалар.

Колхознинг барча звено ва бригадасида ҳарбир шонани гулга, гулни кўсакка айлантириш учун жиддий иш олиб борилмоқда. Хусусан, ғўзани қондириб суғориш ва қўшимча озиқлантиришга катта аҳамият берилаётир. Ҳозир колхознинг ғўзалари уч марта суғорилди. Суғориш кечаю-кундуз, смена блан давом этдирилмоқда. Кечаси суғорувчилар қўл фонарьлари блан та'минланган. Улар сувнинг нобуд бўлишига йўл қўймайдилар. Ҳарбир звенонинг участкасида ўқариқлар олинган, етарли най тайёрланган. Қондириб суғорилаётган ва яхшилаб озиқлантирилган ғўзалар авж олиб ўсмоқда. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Қудрат Меликулов бошлиқ звенонинг участкасида ҳарбир туп ғўзада 7—8 тадан кўсак, жуда кўп шона ва гул бор. Айрим туп ғўзаларда ҳозирдаёқ 10—16 тагача кўсак санаш мумкин.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Жўра Элбоев раислик қилаётган «Қизил юлдуз» колхозида ҳам ғўзани суғориш намунали уюштирилган.

— Ҳозир ғўза ҳосил тўплайдиган пайт,—деди ўртоқ Ж. Элбоев.—Биз шу кунларда ғўзанинг таги ва эгат ораларининг ҳамма вақт юмшоқ, нам ҳолда бўлишини та'минлашга катта аҳамият бераётирмиз. 43 та тажрибали суғорувчи ажратдик. Булар сувни тежаб сарфлашда, оз сув блан кўп жойдаги ғўзани қондириб суғоришда ташаббус кўрсатмоқдалар. Биз ҳамма бригада ва звеноларда ғўзани «Шарват» суви блан суғормоқдамиз. Бунинг учун ҳамма турдаги маҳаллий ўғитлар 8 та арава, 2 та юк машина блан пахта далаларига ташилмоқда.

Лекин Китоб районидаги кўпчилик колхозда сувдан нотўғри фойдаланиш, ғўзани бостириб суғориш, сувни ариқ ва йўлларга тоширib ортиқча сарфлаш ҳоллари давом этмоқда.

Пахтаобод қишлоқ советидаги «Социализм» колхозида сменалаб суғориш ташкил этилмаган. Колхоз правлениеси ғўзани суғоришни звено бошлиқларига юклатиб қўйган. Бир кишининг ўзи ғўзани кундузи ҳам, кечаси ҳам суғоради. Шунинг учун бу колхозда кечаси сув ариқларни уриб, кўчаларга оқиб ётади. Сувчи Баҳриддин Эшқобилов кечқурун эгатларга сув очиб, ўзи уйига кетиб қолган. Эрталабгача сув 0,7 гектар ердаги ғўзани қулатиб юборган ва кўп сув йўлга тушиб кетган. Эгат ораларига сепилган ўғит сув блан бирга оқиб кетган.

Қишлоқ советидаги «Қизил шарқ» колхози учун алоҳида ариқ бор. Колхоз правлениеси (раиси ўртоқ Эшқувватов) бу ариқни тозалашга э'тибор бермаган. Ариқни ўт босиб, лойқа тутиб қолган. Шундай бўлишига қарамай, колхоз раҳбарлари ариққа нормадан ортиқ сув боғлайдилар. Натижада, сув ҳаммаёққа тошиб, исроф бўлмоқда.

Китоб районидаги колхозларда сувдан нотўғри фойдаланиш фактлари ҳақида Қашқадар'ё область партия комитетининг махсус қарори чиққан эди. Аммо район раҳбарлари (район партия комитетининг секретари Раҳматуллаев, район ижроия комитетининг раиси Нурматов, район сув хўжалик бўлимининг мудири Исомов ўртоқлар) область партия ташкилотининг бу қароридан ўзлари учун тегишли хулоса чиқариб олмадилар. Районга берилган сув блан ҳар куни 600—650 гектар ердаги ғўзани суғориш мумкин. Амалда эса бунинг ярмича ернинг ғўзаси суғорилаётир. Кейинги беш кунликда 3.500 гектар ўрнига 1.900 гектар ернинг ғўзаси суғорилди, холос.

Областьнинг энг йирик пахтакор районларидан бири ҳисобланган Шаҳрисабз районида аҳвол бундан ҳам ёмон. Қашқадар'ё, Оқсув дар'ёларининг бошида турган Шаҳрисабз районида сувдан фойдаланиш 55—60 процентдан ошмаётир. Бунга асосий сабаб шуки, район пахтачилик ва сув хўжалик бўлимларининг ходимлари, шунингдек участка сув техниклари, агрономлар ва колхоз правлениелари берилган сувдан тўғри фойдаланишни ўйламайдилар. Улар ўзларининг бу муҳим вазифалари блан етарли шуғулланмайдилар. Район сув хўжалик бўлимининг бошлиғи ўртоқ Ю. Аҳмедов қайси ариқда қанча сув оқаётганини билмайди. Кўпчилик ариқларнинг бошига шу кунгача сув тақсимловчи дарвозалар ўрнатилмаган.

Давлат мулки ҳисобланган сувнинг бундай эгасизлантирилиши сувнинг кўплаб исроф бўлишига сабаб бўлмоқда. Районнинг айрим колхозларида сувнинг қадрига етмаётирлар. Масалан, Наматон қишлоқ советидаги «Учқун» колхозини олайлик. Бу колхозда ўқариқ олишга аҳамият берилмаган. Эгатлар 200 метр ва ундан ҳам узун қилиб олинган. Бунинг устига, эгат бошларига най ёки чим ўрнатилган эмас. Сув эгатнинг бошидан югуриб кетиб, охирини захлатиб юборган. Бу аҳволни ўртоқ Майрам Солимова бошлиқ бригадада айниқса кўпроқ учратиш мумкин. Яқинда бу бригаданинг сувчиси Ислом Рўзиев Мўминобод ариғидан сув очиб, ўзи ухлаб қолган. Натижада 1,5 гектар ердаги ғўзани сув босиб, чуқур жойларда 50 сантиметр сув кўллаб қолган.

Областьнинг Бешкент, Косон, Қарши районларида «сув етишмайди» деб шикоят қиладилар. Лекин берилган сувдан тўғри фойдаланилмайди. Қашқадар'ёнинг охиридан сув оладиган Косон районидаги колхозларда суғорилган ғўза қатор оралари ўз вақтида ишланмайди. Бунинг орқасида ғўза пайкалига қўйилган сувнинг кўп қисми буғланиб, исроф бўлади. Охунбобоев номли колхозда 28 гектар ердаги суғорилган ғўзанинг қатор ораси ўз вақтида юмшатилмаганлигидан, яна қайтадан суғоришга киришилган. Райондаги Сталин номли, «Зарбдор», «Қизил Ўзбекистон», Каганович номли колхозларда ҳам ғўзани суғориш ва қатор ораларини ишлаш агротехника қоидаларига хилоф равишда ўтказилмоқда. Бу колхозларда ғўза суғорилгандан кейин ер етилиши блан, қатор оралари юмшатилмайди.

Қашқадар'ё областида бу йил пахта майдони бирнеча минг гектар кенгайтирилди. Бунинг учун областьда сувдан тежаб-тергаб фойдаланиш талаб қилинади. Агар суғориш ишлари тартибга солинса, дар'ёларда оқаётган сувлардан тўғри фойдаланилса, область колхозларида пахтадан мўл ҳосил етиштириш мумкин. Область сув хўжалик бошқармаси (бошлиғи Усмонов, бош инженери Хўжаев ўртоқлар) бунга эришиш учун сув системаларига амалий раҳбарлик қилишлари керак.

Л. ЭРГАШЕВ.

«Қизил Ўзбекистон» мухбири.

РЕСПУБЛИКА ПАРТИЯ МАКТАБИНИ 195 КИШИ ТАМОМЛАБ ЧИҚДИ

КАДРЛАРИМИЗНИ МАРКСИЗМ-ЛЕНИНИЗМ БЛАН ТИНМАЙ ҚУРОЛЛАНТИРАЙЛИК

«Мактаб — фақат тайёргарлик босқичидир. Кадрлар жонли ишда, мактабдан ташқарида, қийинчиликларга қарши курашда, қийинчиликларни енгишда чинакамига чиниқадилар. Ўртоқлар, шу нарса эсингизда турсинки, фақат қийинчиликлардан қўрқмайдиган, қийинчиликлардан қочмайдиган, аксинча, — қийинчиликларни енгиш ва йўқотиш учун уларга қарши борадиган кадрларгина яхши кадрлардир. Чинакам кадрлар фақат қийинчиликларга қарши курашдагина чиниқадилар».

И. СТАЛИН.

Большевиклар партиясининг шонли тарихи—буюк мактаб

Партия мактабларида ВКП(б) тарихи ва партия қурилиши курси алоҳида ўрин тутади. Большевиклар партиясининг тарихини ўрганиш—партия мактаби ўқувчисининг муҳим бурчидир. Марксизм-ленинизм асослари кафедрасининг вазифаси ўқувчиларга партия тарихидан чуқур ва пухта билим беришдир. Кафедранинг та'лим-методика ишлари ҳам шу вазифани ҳал қилишга қаратилган. Кафедра ўз ишида олий мактаблар ва партия мактабларидаги марксизм-ленинизм асослари кафедра мудирларининг Бутун Иттифоқ кенгашида берилган йўл-йўриқларни асос қилиб олди.

Марксизм-ленинизм асослари кафедраси лекцияларнинг сифатини яхшилашга айниқса катта э'тибор қилди. Шу муносабат блан лекцияларнинг стенограммаси кафедра мажлисларида муҳокама қилинди. Ўқувчиларнинг китоб устида мустақил ишлаши, марксизм-ленинизм классикларини чуқур ўрганиши ва пухта конспект тузиши, партия тарихини ўрганишда жуда муҳим воситадир. Ҳарбир ўқувчи икки йил мобайнида партия тарихидан Маркс, Энгельс, Ленин, Сталин асарлари бўйича камида 4 минг саҳифадан иборат китоблар ўқиши ва шундан конспект тузиши керак. Илмий бўлим ва кафедранинг вазифаси ўқувчиларнинг мана шу асарларни мустақил ўқиши учун ҳамма зарур шароитларни яратишдир.

Шу мақсадда партия мактабида катта кутубхона ва ижтимоий-иқтисодий фанлар кабинети тузилган. Кутубхонада ва кабинетда ҳамма зарур адабиётлар ва кўрсатмали қуроллар бор. Ҳарбир ўқувчи ма'лум тема юзасидан тайёрланган вақтда семинар ва класс машғулотлари планини олади. Бу планда асосий масалалар кўрсатиб ўтилган.

Партия мактабида ўқувчиларга ёрдам бериш ва уларнинг қандай ўқиётганлигини назорат қилиб туришда якка консультациялар тобора кўпроқ уюштирилмоқда. Ўқувчи якка консультация олган вақтда ўқитувчидан ўзига аниқ бўлмаган ҳамма масалалар юзасидан маслаҳат олади, конспектни қандай тузиш кераклигини ўрганади. Шу блан бирга ўқитувчи ҳам шу ўқувчининг билим даражасини аниқлаб олади. Семинар ва класс машғулотлари ма'лум темани ўтгандан кейин ўқиш процессида жуда муҳим поғона ҳисобланади.

Кафедра илмий бўлим блан бирга семинар машғулотларининг сифатини муттасил текшириб турди.

Партия мактабида семинарлар олий мактаблардагидан бошқачароқ ўтказилади. Бу ерда семинар ўтказиш учун махсус кунлар ажратилган. Ўқитувчилар семинарда докладчилар ва группадаги бошқа ўқувчилар блан илгаридан тайёргарлик ишларини олиб борадилар. Доклад ва музокаралардан кейин ўқитувчи семинарга якун ясайди. Докладчиларга ва музокарачиларга баҳо беради, аниқланмаган масалаларни тушунтиради.

Марксизм-ленинизм асослари кафедраси ҳарбир тема бўйича кўрсатмали асбоблар ва адабиётлар виставкасини ташкил қилди. Ба'зан бу виставкалар класснинг ўзида уюштирилди. Шу ўқув йилида «Совет ёзучилари—Сталин мукофотининг лауреатлари», И. В. Мичурин — табиатни ўзгартиручи улуғ олим» деган темаларда виставкалар ташкил қилинди.

Ўтган икки йил мобайнида ўқувчилар олдига қаттиқ талаблар қўйилиши натижасида давлат имтиҳонлари муваффақият блан якунланди. Ўқувчиларнинг 65 проценти давлат имтиҳонларида ВКП(б) тарихидан «а'ло» ва «яхши» баҳо олдилар. Партия мактабини битириб чиқаётган ўртоқлар давлат имтиҳонларида марксизм-ленинизм асосларини, шонли партиямиз тарихини пухта ўрганганликларини намойиш қилдилар.

Е. М. ГРИДНЕВА.

Марксизм-ленинизм асослари кафедрасининг мудири. Доцент.

Мактаб—тайёргарлик босқичидир

Партия мактабига ўқишга киргунча мен большевиклар партиясининг тарихини фақатгина «ВКП(б) тарихи қисқа курси» ҳажмидагина билар эдим, Марксизм-ленинизм назариясига доир бошқа классик асарлар тўғрисида тасаввурим ҳам йўқ эди.

Назарий жиҳатдан паст савияда бўлганлигим менинг амалий ишларимга ҳам та'сир қилмай қолмади.

Эндиликда партия мактабида ўқишни тамом қилгандан кейин, биз жамиятимизнинг ривожланиш қонунларини яхшироқ билиб олдик, китоб устида ишлашга ўргандик. Бу эса марксча-ленинча назарияни бундан кейин яна ҳам чуқурроқ эгаллашга, мамлакатимизда ва чет элда бўлаётган воқиаларни яхши тушунишга имкон берди.

Ўртоқ Сталин бизга «мактаб—фақат тайёргарлик босқичидир. Кадрлар жонли ишда, мактабдан ташқарида, қийинчиликларга қарши курашда, қийинчиликларни енгишда чинакамига чиниқадилар», деб та'лим беради. Ўртоқ Сталиннинг мана шу та'лимотига мувофиқ, бизнинг олдимизда амалий иш жараёнида марксча-ленинча назарияни яна ҳам пухта эгаллаш, уни амалий ишга татбиқ қилабилиш вазифаси турадди.

Н. ПОПОВ.

Амалий ишни назарий ўқиш блан боғлаб олиб борамиз

Мен илгари Сурхондар'ё область Термиз район партия комитетининг биринчи секретари бўлиб ишлаган вақтимда, ўзимнинг сиёсий савиямни оширишни, амалий ишимни назарий ўқиш блан қўшиб олиб боришни орзу қилар эдим.

1948 йил, 1 сентябрьда менинг бу орзуларим амалга ошди. Мен икки йиллик партия мактабига киришга муяссар бўлдим. Анча қийин, лекин кишини жуда қизиқтирадиган ўқишлар бошланиб кетди. Ўқишнинг дастлабки кунларида мен китоб устида мустақил равишда кунт қилиб ишлашга кўникаолмадим. Китоб устида қандай ишлаш кераклиги ҳақида ўқитувчиларимдан методик кўрсатмалар олиб, доҳиларимизнинг энг муҳим асарларини дарсда ва дарсдан ташқарида ўрганабошлаганимдан сўнг менда дастлабки манба'лар устида қунт блан ишлаш малакаси секин-аста ҳосил бўлабошлади. Икки йиллик ўқиш мени китоб устида ишлашга шунчалик қизиқтириб юбордики, энди китоб ўқиш менинг севган машғулотим бўлиб қолди.

Мен ўқишни амалий иш даврида ҳам тўхтатмайман. Партия мактаби бизда ўқишга чинакам муҳаббат ва зўр ҳавас туғдирди.

А. ДАВРОНОВ.

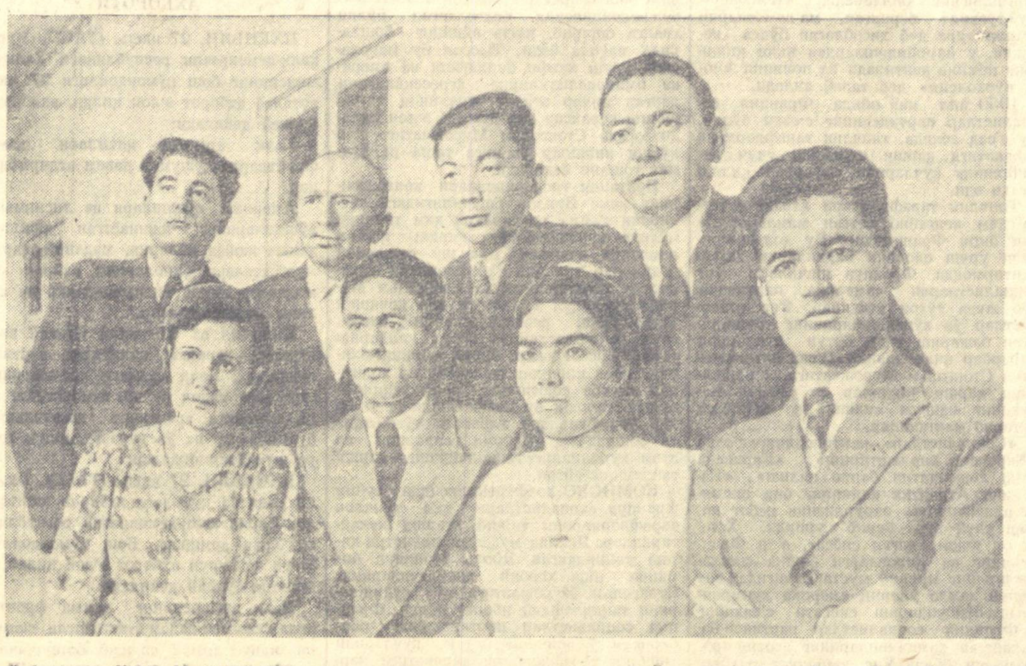

Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитети ҳузуридаги партия мактабини «а'ло» баҳо блан битириб чиққан ўртоқлардан бир гуруҳи. (Чапдан ўнгга) биринчи қаторда: В. Ф. Тарасова, Т. Рўзибоев, К. Ғуломова, И. Эшқуватов. Иккинчи қаторда: З. Муллажонов, Н. В. Попов, Д. Ташенов ва С. Хушмирзаев ўртоқлар.

И. Глауберзон фотоси.

МАРКСЧА-ЛЕНИНЧА ИҚТИСОДИЙ НАЗАРИЯЛАРНИ ЭГАЛЛАЙЛИК

Ленин—Сталин партияси кадрларни марксча-ленинча тарбиялаш, уларнинг ғоявий-сиёсий савиясини оширишга ҳардоим зўр э'тибор беради. Ўртоқ Сталин қўлга киритилган муваффақиятлар блан қаноатланиб қолмаслик балки дадиллик блан илгарига бориш, ишлабчиқариш, фан, техника ва маданиятнинг янги юксак чўққиларини эгаллаш керак деб та'лим беради.

Партия, хўжалик ва совет ташкилотларидаги ходимларнинг энг муҳим вазифаси—марксизм-ленинизм назариясини эгаллаш, ўз билимини кун сайин оширишдан иборатдир. Экономикани чуқур ўрганиш бизнинг кадрларимизга хўжалик ишларига моҳирлик блан раҳбарлик қилишни, ишлабчиқаришдаги имкониятлардан кўпроқ фойдаланишни, меҳнат унумини ошириш, маҳсулот таннархини камайтириш, халқ хўжалигини бундан кейин янада ривожлантириш учун қудратли имкониятларга эга бўлишни ўргатади.

Экономикага доир масалаларни ўрганиш, сиёсий иқтисод фанини чуқур эгаллаш, бизнинг раҳбар кадрларимиз учун жуда катта аҳамиятга эгадир.

Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитети ҳузуридаги партия мактаби партия ва совет раҳбар ходимларни тайёрловчи ва қайта тайёрловчи асосий манба'дир. Шунинг учун ҳам иқтисодий фанлар кафедрасининг вазифаси марксча-ленинча иқтисодий назарияларни эгаллаган, назарияни муваффақият блан турмушга татбиқ қилаоладиган партия ва совет кадрларини тайёрлашдан иборатдир.

Иқтисодий фанларни ўрганишда асосий усул лекция ва ўқувчиларнинг марксизм-ленинизм классикларини мустақил ўрганиши бўлди. Ўқиш давомида юксак савияда ўқилган лекция катта аҳамиятга эгадир. Иқтисодий фанлар кафедраси лекцияларнинг юксак савияда бўлишини та'минлаш учун лекторларнинг составига катта э'тибор қилди. Иқтисодий фанлар кафедрасида 11 ўқитувчи бор. Булардан бири иқтисодий фанлар доктори ва 6 киши фан кандидатларидир. Кафедра ўз мажлисларида лекцияларнинг тезисларини, стенограммаларни, ўқитиш методикасини муҳокама қилиб турди. Семинар ва класслардаги машғулотларни ўтказиш методикаларини ишлаб чиқди.

Иқтисодий фанлар кафедраси ўқувчиларга марксча-ленинча иқтисодий фан асосларини эгаллашга ёрдам берди. Ўқитувчилар ўқувчиларга мустақил ўқиш учун ҳамма имкониятларни яратиб бердилар. Группалаб ва якка-якка консультациялар ўтказилди. Дарслардан улгуролмаётган ўқувчилар учун қўшимча консультациялар уюштирилди.

Ўтган икки йил мобайнида ўқувчилар марксизм-ленинизм классикларининг асосий иқтисодий асарларини ўргандилар. Ўқувчилар семинар машғулотларида ва имтиҳонларда социалистик жамият ривожланишининг иқтисодий қонунларини ва хўжаликнинг социалистик системаси афзалликларини чуқур билганликларини кўрсатдилар.

Иқтисодий фанлар кафедраси ўқувчилар учун навбатдаги иқтисодий масалаларга доир доклад ва лекциялар ўтказиб турди.

Ўқиш давомида иқтисодий фанлар кабинети ҳам ўқиш сифатини яхшилашга катта э'тибор берди. Кабинет схемалар, диаграммалар, альбом ва карталар блан та'минланди. Бу материаллар ўқувчиларнинг мустақил ишлашига ёрдам берди. Иқтисодий фанлар кабинети партия мактаби ўқувчиларини Тошкентдаги йирик корхоналарнинг иши блан, уларда ишлабчиқаришнинг қандай уюштирилганлиги блан таништирди. Ўқувчилар энг яхши стахановчилар, ишлабчиқариш новаторлари блан, Ўзбекистон саноатининг ривожланиши блан танишдилар.

Иқтисодий фанлар кафедрасининг ўқитувчилари ўқиш методика ишларини илмий ишлар блан мустаҳкам боғлаб олиб бормоқдалар. Кафедранинг илмий иши асосан Ўзбекистоннинг социалистик экономикасини ўрганишдан иборатдир. Масалан, ўртоқ Ражабов Ўзбекистондан олинган материаллар асосида «Шаҳар блан қишлоқ ўртасидаги қарама-қаршиликни бартараф қилиш йўллари» деган темада асар тайёрламоқда. Ўртоқ Терегулов Янгийўл районидаги колхозлардан олинган материалларга асосан «Пахтакор колхозларда кенгайтирилган қайта ишлабчиқариш» темасида диссертация ёқлашга тайёрланмоқда. Ўртоқ Самадов «Янгийўл районидаги колхозларда меҳнат унуми» деган темада асар ёзмоқда.

Ўқитувчилар ва ўқувчиларнинг қунт блан ишлаши натижасида ўқишни битирган ўқувчилар давлат имтиҳонларида иқтисодий фанлардан «а'ло» ва «яхши» баҳолар олдилар.

Биз ўйлаймизки, партия мактабида ўқишни битириб чиққан ўртоқлар ўз билимларини амалий ишга муваффақият блан татбиқ этадилар, партия, совет ва хўжалик қурилишига моҳирлик блан раҳбарлик қиладилар.

Ш. ЎЛМАСБОЕВ.

Иқтисодий фанлар кандидати. Иқтисодий фанлар кафедрасининг мудири.

Зўр ғайрат ва маҳорат блан ишлайман

Кун сайин гуллаб ва мустаҳкамланиб бораётган қудратли Ватанимизнинг халқ хўжалигига, партия, ва совет ташкилотларига моҳирлик блан раҳбарлик қилиш учун марксизм-ленинизм блан чуқур қуролланиш керак.

Сиёсий ва назарий жиҳатдан билимли бўлиш мақсадида мен партия мактабига ўқишга кирдим. Мактабда большевиклар партияси ва шахсан ўртоқ Сталиннинг кадрлар тўғрисида, уларнинг ўсиши ва тарбияланиши тўғрисида қандай катта ғамхўрлик қилинаётганини мен амалда яна бир марта кўрдим.

Партия мактабида мен марксизм-ленинизм классиклари асарларини сабот ва муҳаббат блан ўргандим. Айниқса, ВКП(б) тарихини, сиёсий иқтисод, СССР тарихи, диалектик ва тарихий материализм фанларини ўрганишга жиддий э'тибор қилдим. Шунинг натижасида давлат имтиҳонларидан барча фанлардан «а'ло» баҳо олдим.

Партия мактабида олган билимларимни амалий ишда татбиқ қилишга, янада зўр ғайрат ва моҳирлик блан ишлашга ҳаракат қиламан ва мустақил ўқишимни давом этдираман.

З. ҲАМИДОВА.

Тарих фанларини эгаллаймиз

Ўтган икки йил мобайнида партия мактабининг ўқувчилари қунт блан ўқиб, марксизм-ленинизм назариясини эгаллашда катта муваффақиятларга эришдилар. Партия мактабида ўқишни битириб чиққан ўртоқлар тарих фанларидан катта программани ўтдилар. Улар СССР тарихини, Ватанимиз тарихини ўргандилар. Ўқувчилар Ватанимиз тарихини ўртоқ Сталиннинг миллий масала тўғрисидаги қимматбаҳо асарлари асосида ўргандилар. Ўқувчилар марксча-ленинча билимни эгаллашда тарих фанларининг аҳамиятини ва марксизм-ленинизмнинг тарих фанларида қилган катта ўзгаришини, марксча-ленинча тарих фанининг ўтмиш барча тарихий назарияларга нисбатан афзаллигини, демократия лагери блан халқаро империалистик лагерь ўртасида бораётган мафкуравий курашда тарих фанини ўрганишнинг аҳамиятини яхши билиб олдилар.

Ўқувчилар СССР тарихи блан бирга конкрет тарихий материаллар асосида умумий тарихни ҳам ўргандилар. Янги тарих бўйича капитализм давридан бошлаб, кишилик жамияти тарихида янги давр бўлган социализм давригача бўлган тарихни ҳам ўргандилар.

Тарих фанлари кафедрасининг ўқув планида СССР тарихи ва умумий тарихдан ташқари СССР ташқи сиёсати ва ҳозирги халқаро аҳвол курси ҳам катта ўрин олди. Ўқувчилар бу фанларни ўқиб, халқаро сиёсат масалаларини, халқаро муносабатларнинг ривожланиш қонунларини ўрганиш коммунистлар учун қанчалик катта аҳамиятга эга эканлигини билиб олдилар. Бу фанлар социалистик давлатимизнинг манфаатларини халқаро миқ'ёсда моҳирлик блан ҳимоя қилишга, дўстларимиз ва душманларимизни пухта билиб олишга, империалистлар ва уларнинг агентлари башарасини аниқлаб олишга ёрдам берди.

Ўқувчилар икки йил мобайнида жуда кўп тарихий темаларда юксак савиядаги лекцияларни эшитдилар. Тарих фанлари кафедрасининг ўқитувчилари ўз лекцияларида ВКП(б) Марказий Комитетининг мафкура масалалари тўғрисидаги қарорларини асос қилиб олдилар. Фанда партиявийлик принципларига қаттиқ амал қилдилар, об'ективизм ва космополитизмга қарши, чет эл маданияти олдида тиз чўкиш майлларига қарши қаттиқ курашдилар. Ўқувчиларнинг марксизм-ленинизм классиклари ва дарсликларни мустақил ўқиши тарих фанларини ўрганишда асосий усул бўлди. Тарих кабинетида ўқув материалларининг ўтишига қараб, ҳарбир тема юзасидан алоҳида виставкалар уюштирилди. Бу виставкалар махсус танланган расмлар, схемалар, тарихий карталар ва альбомлардан иборат бўлди. Виставкага шу масала юзасидан марксизм-ленинизм классикларининг асарлари ва бадиий адабиётлар ҳам қўйилди.

Тарих фанлари кафедраси ўқувчилардан марксизм-ленинизм классикларини пухта билишни қаттиқ талаб қилди. Ўқитувчилар ўқувчиларнинг қандай мустақил ўқиётганликларини тез-тез текшириб турдилар. Синф машғулотларида ўқувчиларнинг ҳарбир темани қандай ўзлаштирганликлари аниқланди. СССР тарихи ва умумий тарих юзасидан 30 марта синф машғулотлари ўтказилди.

Партия мактабида ўқишни битириб чиққан ўртоқлар мактабда ўз зиммаларига юклатилган вазифани муваффақият блан бажардилар. СССР тарихи, умумий тарих ва СССР ташқи сиёсати тарихи ҳамда ҳозирги халқаро аҳвол юзасидан ўтказилган 1.075 имтиҳондан 365 таси «а'ло» ва 418 тасига «яхши» баҳо қўйилди. Партия мактабида ўқишни битириб чиққан ўртоқлар олдида ўз билимларини борган сари такомиллаштириш ва уни моҳирлик блан турмушга татбиқ қилабилиш вазифаси турипти. Улар бу вазифани ҳам муваффақият блан бажаришларига шак-шубҳа йўқ.

А. ВОҲИДОВ.

Тарих фанлари кафедрасининг мудири.

Партия, совет органлари учун янги кадрлар

Большевиклар партиясининг кучи ва енгилмаслиги шундаки, унинг фаолияти, сиёсати ҳаммавақт ижтимоий ривожланиш қонунларини чуқур ўрганиш асосига, Маркс, Энгельс, Ленин, Сталиннинг улуғ та'лимотларини амалга ошириш асосига қурилгандир. Шунинг учун ҳам партиямиз, партия ва совет раҳбар кадрларини назарий жиҳатдан тайёрлаш масалаларига ҳардоим катта э'тибор қилиб келди.

Шу мақсадда ВКП(б) Марказий Комитети ўртоқ Сталиннинг ташаббуси блан бундан тўрт йил илгари, «Раҳбарлик қилучи партия ва совет ходимларини тайёрлаш ва қайта тайёрлаш системаси тўғрисида» махсус қарор қабул қилди.

Ўзбекистон Коммунист (большевик)лар партияси Марказий Комитети шу қарорни амалга ошириб, республика партия мактабини ва унинг ҳузурида партия ва совет раҳбар ходимларини қайта тайёрлаш 9 ойлик курсини ташкил этди. 1948 йилда ВКП(б) Марказий Комитетининг қарорига мувофиқ, уч йиллик Сиртқи партия мактаби ҳам тузилди.

Партия мактаби ўтган тўрт йил мобайнида ВКП(б) Марказий Комитети ҳамда Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитетининг кундалик ёрдами туфайли ўқитув-педагогика ва партиявий-сиёсий ишлар соҳасида катта тажрибаларга эга бўлди. Шу давр ичида республикамиздаги партия, совет ва комсомол ходимларини назарий жиҳатдан тайёрлашда жиддий ишлар қилинди. Кейинги икки йил ичида партия мактабини 459 киши битириб чиқди. Буларнинг кўпи ҳозир партия ва совет раҳбарлик ишларида муваффақият блан ишламоқдалар.

Бу йил партия мактабини, 195 киши битириб чиқди. Бундан ташқари партия ва совет раҳбар ходимларини қайта тайёрлаш курсини 35 киши ўқиб тамомлади.

Мактаб, кафедралар ва ўқитувчилар состави олдига ўқитиш ишларини уюштириш бобида жиддий вазифалар қўйилди. Кўпчилик ўқувчиларнинг астойдил ва қунт блан ўқиганликлари ҳамда кафедралар ва ўқитувчиларнинг берган ёрдами натижасида давлат имтиҳонлари яхши натижалар блан якунланди.

Марксизм-ленинизм асослари, иқтисодий фанлар, диалектик ва тарихий материализм кафедралари давлат имтиҳонларини муваффақиятли ўтказишга катта э'тибор қилдилар. Ўқитувчилардан Гриднева, Ўлмасбоев, Бобоев, Исеев, Камолов, Самадов, Терегулов, Ерзин ва бошқа ўртоқлар ўқувчиларга катта ёрдам бердилар.

Партия мактабининг ўқувчилари имтиҳонларга тайёргарлик учун ажратилган вақтдан яхши фойдаландилар. Ўқувчиларнинг кўпчилиги имтиҳонларга зўр бериб ва астойдил тайёрланди, ҳамда марксизм-ленинизм классикларини чуқур ўрганди. Давлат имтиҳон комиссияси ўқишни битираётганлар олдига катта талаблар қўйди.

Кўпгина ўқувчилар давлат имтиҳонларида чуқур билим олганликларини кўрсатдилар. ВКП(б) тарихи бўйича ўқувчиларнинг 65 проценти «яхши» ва «а'ло», диалектик ва тарихий материализм бўйича 70 проценти «яхши» ва «а'ло» баҳолар олди.

Марксизм-ленинизм классиклари асарларини чуқур ўргатишга катта э'тибор берилди. Бу соҳада ВКП(б) Марказий Комитетининг мафкура масалалари тўғрисида чиқарган қарорлари асос қилиб олинди. Ўқиш давомида мактаб совети, кафедралар ва партия ташкилоти ўқиш—методика масалаларини системали равишда муҳокама қилиб турдилар, бу соҳадаги камчиликларни ўз вақтида бартараф қилдилар.

Марксизм-ленинизм асарларини қунт блан ўқиган, машғулотларга жиддий тайёрланган кўпчилик ўқувчилар икки йил мобайнида ғоявий ва назарий жиҳатдан ўсдилар, уларда мустақил ишлашга қизиқиш кўпайди.

Ўқувчилардан Т. Рўзибоев, Д. Намозов, А. Абдуназаров, Р. Барская, Т. Мадазимов, Х. Сувонов, Д. Ташенов, Н. Давидов, С. Йўлчибоев ва бошқалар икки йил мобайнида партия мактаби блан бирга Тошкент педагогика институтининг сиртқи бўлимини ҳам муваффақият блан тамомладилар.

Мактаб, ўқишни битириб чиққан ўқувчиларга марксизм-ленинизм назариясини эгаллашига ёрдам бердикки, бу уларнинг бундан кейинги амалий ишларида катта аҳамиятга эгадир. А. Абдужабборов, К. Ғуломова, А. Пўлатов, З. Умарова, А. Акрамов, М. Трофимов ва бошқа кўпгина ўртоқлар назарий жиҳатдан ўсдилар ва чиниқдилар.

Партия мактабида ўқишларнинг муваффақияти кўп жиҳатдан партиявий-сиёсий ишларнинг тўғри қўйилишига боғлиқдир. Мактаб партия ташкилоти сиёсий-тарбиявий ишларни уюштириш, интизомни мустаҳкамлаш масалалари блан системали равишда шуғулланди. Бу эса мактабда ўқув-ўқитув ишларини яхшилашга ёрдам берди. Партиявий-сиёсий ишлар ўқув ишлари блан, ўқитишнинг сифатини яхшилаш, марксизм-ленинизм классикларини чуқур ўрганиш масалалари блан боғлаб олиб борилди.

Партия комитети, курслар ва группалардаги партия ташкилотлари ўқувчилар ўртасида сиёсий-тарбиявий ишларни тобора яхшилашда, партиявий ва мактаб интизомини мустаҳкамлашга кўп диққат қилдилар. Партия комитети ва курслардаги партия бюролари ўқувчилардан марксизм-ленинизм классикларини чуқур ўрганишни қаттиқ талаб қилдилар ва шу блан бирга ўзларининг назарий-сиёсий савияларини оширишга мас'улиятсизлик блан қараган коммунистларга нисбатан партиявий йўл блан ҳам та'сир кўрсатиб турдилар.

Мактаб дирекцияси раҳбар кадрларнинг ғоявий-сиёсий ҳамда маданий савиясини оширишда рус тилини ўрганиш асосий шарт эканлигини назарда тутиб, коммунистлардан рус тилини яхши билишни талаб қилди, токи ўқувчилар марксизм-ленинизм классикларининг асарларини биринчи манба'лардан мустақил ўқийоладиган ва тушунадиган бўлиб қолсинлар. Партия ташкилоти лекциялар ўқиш, докладлар қилиш, назарий конференциялар уюштириш йўли блан агитация-пропаганда ишларини кучайтирди.

Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитетининг партия мактаби тўғрисида яқинда чиқарган қарори мактаб ҳаётида катта аҳамиятга эга бўлди. Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитети мактаб ишидаги жиддий камчиликларни очди. Бу камчиликлар шундан иборатки, бирқанча лекциялар, ғоявий-назарий жиҳатдан паст савияда ўқилган, марксча-ленинча фаннинг асосий масалалари бу лекцияларда илмий жиҳатдан чуқур исбот қилиб берилмаган, бу лекциялар партиянинг навбатдаги вазифаларидан ажратилган ҳолда ўқилган. Марказий Комитет қарорида ўқувчиларнинг мустақил ишида, семинар ва класс машғулотларида, кафедралар, ўқитувчиларнинг илмий ишларида, партиявий-сиёсий ва тарбиявий ишларда анчагина камчиликлар борлиги та'кидланди. Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитети ба'зи бир область партия комитетларининг асосий партия ва совет ходимларини, айниқса район ва шаҳар партия комитетларининг биринчи секретарьларини, шаҳар советларининг раисларини турли баҳоналар блан партия мактабига ўқишга юбормаслик фактларини қаттиқ қоралади.

Бу йил биз жуда кўп партия ва совет ходимларининг партия мактабида ўқишга ҳавас қилганликларини кўрамиз. Ҳозирнинг ўзидаёқ партия мактабига 225 киши ва сиртқи бўлимга 150 киши танланди. Шуни ҳам қайд қилиб ўтиш керакки, Фарғона, Самарқанд, Қашқадар'ё область партия комитетлари партия мактабига ўқувчилар танлашга бу йил анчагина жиддий қарамоқдалар. Лекин Наманган ва Хоразм область партия комитетлари партия мактабига ўқувчилар танлаш масаласига ҳали ҳам юзаки қарамоқдалар.

Мактаб коллективи кафедралар, ўқитувчилар ва партия ташкилоти олдида жуда муҳим ва мас'улиятли вазифа турипти. Бу вазифа барча фанларни ғоявий-сиёсий жиҳатдан юксак савияда ўқитиш, мактаб, кафедраларнинг ишида большевикча танқид ва ўз-ўзини танқидни кучайтиришдан иборатдир. Танқид ва ўз-ўзини танқид ўқиш-ўқитишдаги формализмни, ҳарфхўрликни тугатишга ёрдам беради.

Мактабда асосий ижтимоий-иқтисодий фанлар бўйича семинар ва класс машғулотларини тубдан яхшилаш асосий вазифадир. Бу вазифа ўқувчиларнинг марксча-ленинча назарияни янада чуқур ўрганишида катта аҳамиятга эгадир. Биз айниқса ўзбек группаларида рус тили ўқитилишининг сифатини яхшилашимиз, ўқувчиларнинг мактабда ўқишни тамом қилгандан кейин рус тилида яхши гапираолишлари ва тўғри ёзаолишларига эришишимиз керак.

Партия ташкилоти ва кафедралар ўқувчилар коллективи ўртасида системали равишда тарбиявий ишларни олиб боришлари, уларнинг ғоявий онгини оширишлари, уларни миллий маҳдудлик қолдиқларига қарши большевикча интернационализм руҳида, халқларнинг ленинча-сталинча дўстлиги руҳида тарбиялашлари керак. Партия ташкилоти ва бутун мактаб коллективи ўқишда ўлгирмасликни бутунлай тугатиши, ўқувчиларнинг маданий жиҳатдан ўсишига, бадиий адабиёт ўқишга кўпроқ ҳаваскор бўлишига эришиш керак. Мактаб партия ташкилоти ва бутун коллектив Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитети томонидан олдимизга қўйилган вазифаларни тўла бажариш, республикамиз учун назарий жиҳатдан тайёрланган партия ва совет раҳбар ходимларини кўплаб тайёрлаш учун бутун кучини сарф қилади.

Тўла ишонч блан айтиш мумкинки, раҳбар кадрларни тайёрлаш ва қайта тайёрлаш ишлари партиямиз тарихида ҳечқачон ҳозиргидек юксак назарий савияда ва кенг ҳажмда қўйилган эмас. Бунинг учун биз даставвал кадрларимизнинг ўсиши ва тарбияланиши учун тинмай ғамхўрлик қилаётган ўртоқ Сталиндан миннатдормиз.

Партия мактабини битириб чиққан ўртоқлар, бизнинг барча партия —совет раҳбар ходимларимиз улуғ устозимиз ва доҳимиз ўртоқ Сталиннинг қуйидаги та'лимотини ҳечқачон эсдан чиқармасликлари керак.

«Мактаб — фақат тайёргарлик босқичидир. Кадрлар жонли ишда, мактабдан ташқарида, қийинчиликларга қарши курашда, қийинчиликларни енгишда чинакамига чиниқадилар. Ўртоқлар, шу нарса эсингизда турсинки, фақат қийинчиликлардан қўрқмайдиган, қийинчиликлардан қочмайдиган, аксинча, — қийинчиликларни енгиш ва йўқотиш учун уларга қарши борадиган кадрларгина яхши кадрлардир. Чинакам кадрлар фақат қийинчиликларга қарши курашдагина чиниқади».

Биз ишонамизки, партия мактабини битириб чиққан ўртоқлар улуғ устозимиз Сталин томонидан қўйилган бу вазифани шараф блан бажарадилар.

Д. РАЖАБОВ.

Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитети ҳузуридаги партия мактаби директорининг илмий ишлар бўйича ўринбосари. Доцент.

Ўнг социалистлар — тинчликнинг ашаддий душманлари

Тинчлик тарафдорлари ҳаракати кун сайин ўсмоқда. Барча мамлакатларни ўз ичига олган бундай қудратли ҳаракат тарихда ҳали бўлмаган эди. Икки жаҳон урушининг тажрибаларидан сабоқ олган юз миллионларча кишилар эндиликда янги уруш хавфининг ғоят жиддий эканлигини тушунмоқдалар, америкали агрессорлар қўлида қурол бўлишни истамайдилар.

Аҳолининг хилма-хил табақалари вакиллари, турли сиёсий маслак, турли партия ва турли диний э'тиқоддаги кишилар тинчликни ҳимоя қилишга отланмоқдалар.

Ҳозирги вақтда тинчлик учун кураш даставвал Тинчлик тарафдорлари жаҳон конгресси Доимий Комитетининг атом қуролини тақиқлаш тўғрисидаги Мурожаатига имзо тўплашда, Америка Қўшма Штатларининг Қуриядаги агрессиясига қарши бутун дун'ёдаги соф виждонли кишиларнинг оммавий норозилигида яққол кўринмоқда.

Тескаричи буржуа доиралар даставвал тинчлик тарафдорлари ҳаракати тўғрисида индамай ўтмоқчи бўлдилар. Аммо уларнинг мўлжаллари барбод бўлди. Тинчлик тарафдорлари ҳаракати тобора кенг тус олмоқда.

Империалистлар оммани алдаш ва унинг сафини бузиш учун авваллардагидек ҳозирда ҳам ўзларининг ўнг социалист агентларини ишга солдилар.

Ўнг социалистларнинг раҳбарлари ишчилар синфи бирлигининг асосий душманлари, уруш оловини ёқувчиларнинг шериклари ва америка империализмининг малайларидирлар. Улар ўз хиёнатларини сохта социалистик шиорлар блан, космополитизмни тарғиб этиш блан ниқобламоқдалар.

Ўртоқ Сталин 1928 йилда социал-демократия «...капитализмнинг янги урушлар ва интервенциялар тайёрлашда ишчилар синфи орасидаги асосий таянчидир» (Асарлар, 11-нчи том, 201 бет) деган эди. Ҳозирги вақтда ўртоқ Сталиннинг бу сўзлари янада каттароқ аҳамиятга эга бўлиб қолди.

Ҳатто меҳнаткашларнинг манфаатларига кўпдан буён хиёнат қилиб келаётган ўнг социалист раҳбарлар ҳам уруш оловини ёқувчиларни ошкоро суратда қувватлаш ва атом бомбасини ҳимоя қилиш каби жирканч ишни бажаришга жур'ат этмаслар деб фараз қилинган. Аммо ўнг социал-демократлар шу қадар тубанлашиб кетдиларки, улар империалист реакциянинг ҳарқандай шармандали топшириғини хушомадгўйлик блан бажармоқдалар.

Ўнг социалистлар «Маршалл плани»ни, агрессив Шимолий Атлантик иттифоқини астойдил қувватламоқдалар, мустамлака ва қарам мамлакатларнинг халқларига қарши босқинчилик урушини олиб боришда империалистларга ёрдам бермоқдалар ва бундай урушларни ташкил этишда уларнинг ўзлари ҳам актив қатнашмоқдалар. Ҳокимият тепасида турган инглиз лейбористлари Бирма ва Малайя халқларига қарши босқинчилик уруши олиб бормоқдалар. Француз социалистлари Вьетнамдаги разил урушнинг актив ташкилотчилари бўлиб майдонга чиқмоқдалар.

Социал-демократларнинг раҳбарлари тобора тубанлашиб ҳозирги вақтда тинчлик тарафдорлари ҳаракатига қарши ва Стокгольм Мурожаатига имзо тўпланишига қарши актив курашмоқдалар.

Тинчлик тарафдорлари ҳаракатига биринчи бўлиб қарши чиққанлар орасида Австрия социалистлар партиясининг раҳбарлари ҳам бор. Улар уруш оловчини ёқувчиларнинг разил малайлари бўлиб, Лондонда лейбористлар манзили бўлган Транспорт-хаузда та'лим олган кишилардир. Улар халқ партияси деб аталган партиядаги ошкора тескаричилар блан бирлашиб, Доимий Комитетнинг атом қуролини тақиқлаш тўғрисидаги Мурожаатига қарши, тинчлик тарафдорлари ҳаракатига қарши ёзилган махсус қарорни ҳукумат мажлисида қабул қилдирдилар.

Австрияда 1 Май арафасида социалистлар партияси марказий комитети номидан тинчликни ҳимоя қилиш йўлидаги ҳаракатга қарши чиқарилган мурожаат э'лон қилинди. Бу мурожаатда бундай дейилади: «Социалистлар партиясининг а'золари огоҳлантириладики, тинчлик тўғрисидаги резолюциялар ишчилар ҳаракатининг мораль ва ан'аналарига қарши уруш э'лон қилишдир». Уруш оловини ёқувчиларнинг малайлари ана шундай деб сурбетлик блан тинчликка қарши очиқдан-очиқ тажовуз қилмоқдалар. Социалистлар партиясининг газеталари: «Социалистларнинг бирор ташкилоти ҳам, бирор социалист ҳам тинчлик тўғрисидаги резолюцияга қўл қўймайди» деган шиорни доим босиб чиқармоқдалар.

Австрия социалистлар партиясининг раҳбарлари пропаганда кампанияси ўтказиш блан қаноатланмай, тинчлик йўлида курашувчилардан қасос олишга чақирмоқдалар. «Арбейтер цейтунг» газетасининг муҳаррири Поллак ўз мақолаларида Стокгольм Мурожаатига имзо тўпловчи кишиларни қийнаш ва жабрлашни таклиф этиб, худди жаллодлардек ҳаракат қилмоқда.

Австрия социалистлар партиясининг раҳбарлари касаба союзлари уюшмасидаги ўнг социалист раҳбарлар блан биргаликда партия ва касаба союз а'золарига Стокгольм Мурожаатига қўл қўйишни ва тинчлик тарафдорлари комитетларининг ишларида қатнашишни тақиқладилар. Бу блан улар Австрияда Стокгольм Мурожаатига имзо тўплаш кампаниясига халақит бермоқчи бўлган эдилар. Аммо уларнинг жиноий ниятлари амалга ошмади. Австрия аҳолисидан ярим миллиондан ортиқ киши Мурожаатга қўл қўйди. Булар орасида социалистлар партиясининг оддий а'золари ҳам оз эмас.

Француз социалистлари ҳам тинчликка ва атом қуролини тақиқлашга кескин суратда қарши чиқмоқдалар. Бу партиянинг америка долларига чиқарилаётган жирканч варақаси «Попюлер» америка империалистларининг агрессив ҳаракатларини очиқдан-очиқ ма'қулламоқда. Ана шу «социалистик» газета тинчлик учун умуман кураш олиб бориш керак эмас ва атом қуролининг тақиқланишини талаб этиш ҳам керак эмас, деб да'во қилади. «Попюлер» газетасининг муҳаррири Робер Вердье ўз мақолаларида, тинчлик ишини қувватлаётган кишилар та'қиб этилсин ва жазолансин, деб талаб қилади. Полиция «социалисти» «ҳукумат ма'мурлари чора кўришлари керак» дейди. «Попюлер» газетаси урушга қарши ўтказилаётган намойишларда, иш ташлашларда қатнашган ишчиларнинг номларини э'лон қилмоқда. Газета Невердаги иш ташлашлар тўғрисида ўз ҳисобини босиб чиқариб, «нима учун полиция тегишли чора кўрмади?» деб бонг уради. Сўнгра газета, Умуммеҳнат уюшмасининг а'золари иш ташлашга раҳбарлик қилганлигини билдиради. «Попюлер» шу тўғрида берилган ма'лумотларни етарли эмас деб ҳисоблаган бўлса керакки, у намойишчилардан икки кишининг номини келтиради ва полиция «чора кўраолсин» деб талаб қилади.

1950 йил май ойида Франция социалистлар партиясининг с'езди бўлди. Бу с'езд аслида, тинчлик тарафдорлари ҳаракатига қарши курашиш учун реакциянинг кучларини сафарбар қилиш с'езди эди.

Тинчлик тарафдорлари ҳаракати жуда ҳам кенгайиб кетган мамлакатлардан бири Франциядир. Бу ҳол америкали уруш оловини ёқувчиларни ғазаблантирмоқда. Француз ишчилари ўнг социалистларни «америка партияси» деб жуда тўғри атадилар. Ўнг социалистлар ўз хўжайинларининг топшириғини бажариш учун бутун кучларини сафарбар қилмоқдалар. С'езд қатнашчилари Стокгольм Мурожаатига очиқдан-очиқ қарши чиқдилар ва атомчи Барухнинг маш'ум «плани»ни кўкларга кўтариб мақтадилар.

«Социалистлар» партиясининг с'езди «Европани бирлаштириш», «Европада олий ҳокимиятни барпо қилиш», «Европани Атлантик аҳдининг бир қисмига айлантириш» зарурлигини исбот қилиш учун зўр бериб уринди. Хоин Блюм э'лон қилган сиёсат, я'ни Франциянинг ва Европадаги бошқа мамлакатларнинг миллий мустақиллигидан воз кечиш ҳамда уларни америка ҳукмронлигига бўйсундириш сиёсати с'езднинг ва Франция социалистлар партияси бажараётган ҳамма ишларнинг асосий программаси бўлди. Ўнг социалист раҳбарлар капитализмнинг мавқи'ларини миллий буржуазия кучлари блан саклаб қолаолмаяжакларини биладилар. Улар бутун умидларини америка империализмига боғлаганлар ва сулҳпарвар халқларга қарши янги уруш тайёрлашда америка империализмига ёрдам бермоқдалар.

Тинчлик йўлидаги халқаро ҳаракатга қарши курашни кучайтириш учун июнь ойининг бошларида Копенгагенда социалистик партиялар — КОМИСКОнинг конференцияси ўтказилди. Бу КОМИСКОда инглиз лейбористларининг раҳбарлари раҳбарлик ролини ўйнадилар. Бу конференция II Интернационал қилган барча шармандали ва жиноий фаолиятнинг энг разил ишлари қаторига киради. Конференция бошидан охиригача янги уруш тайёргарлигидан ва тинчликни ҳимоя қилишга қарши курашдан иборат жиноий мақсадларга хизмат қилди. Конференцияда социал-демократик партияларнинг марксизмдан воз кечганликлари лейбористлар партиясининг секретари Морган Филлипс тили блан очиқдан-очиқ э'лон қилинди. Марксизмдан ана шундай юз ўгириш конференцияда расмий суратда тасдиқланди, бу конференция ўнг социал-демократларнинг бутунлай юзтубан кетганликларини намойиш қилиб кўрсатди.

Конференция Филлипснинг «Социализм ва тинчлик» деб аталган мавзу'даги бема'ни докладини эшитди. Бу доклад аслида капитализмни ва урушни очиқдан-очиқ мақташдан бошқа бир нарса эмас эди. Империалистик лагерь янги урушга тайёрланаётганлигини бутун инсоният кўриб турган бир пайтда, америка империализми Қурия халқига қарши зўр бериб агрессия тайёрлаган бир чоқда «социалист» лейборист раҳбар «Америка Қўшма Штатлари кейинги йигирма йил ичида прогрессив роль ўйнаб келмоқда» деб да'во қилди. КОМИСКОнинг конференцияси унинг бу сўзларини тўла ма'қуллади. «Социалист» лейборист раҳбар Америка Қўшма Штатларини, Англияни ва бошқа капиталистик давлатларнинг «сулҳпарварлиги»ни кўкка кўтариб мақтади. Хоинликдан иборат ана шу позицияни бутун конференция ма'қуллади ва бу позиция КОМИСКОдаги барча социал-демократик партиялар учун асосий платформа сифатида қабул қилинди.

Швеция коммунистларининг «Ню даг» газетаси «КОМИСКО Гитлердан нусха кўтармоқда» сарлавҳали бошмақоласида конференцияга жуда тўғри баҳо берди.

«Ўнг социал-демократлар тинчликка қарши курашмоқдалар ва капиталистларнинг талончилик урушларида биринчи сафларда бормоқдалар. Улар тинчликка қарши курашларида Гитлернинг изидан бормоқдалар. Ўнг социал-демократлар молия капиталининг янги уруш тайёргарлигини астойдил қувватладилар...

КОМИСКОнинг Копенгаген конференцияси социал-демократиянинг ўнг раҳбарлари учинчи жаҳон урушини тайёрловчиларнинг биринчи сафларида бораётганликларини ҳужжатлар блан исбот этди. Америка империалистлари Ғарбий Германиядаги молия капитали блан ҳамкорлик қилиб, ана шу учинчи жаҳон урушига тайёргарлик кўрмоқдалар».

Бутун буржуа матбуоти ўнг социал-демократларнинг Копенгагенда бўлиб ўтган конференциясида чиқарилган қарорларни астойдил табриклади. Конференция тамом бўлиши бланоқ Англиядаги капиталистик монополияларнинг босма органлари — «Таймс», «Манчестер гардиан», «Ньюс кроникл» газеталари конференциянинг ишларини ма'қуллабгина қолмай, балки кенг пропаганда ҳам қилдилар.

КОМИСКОнинг мажлисидан кейин ўнг социалистларнинг раҳбар органлари худди бир буйруқ блан ҳаракат қилгандек, тинчлик тарафдорларига қарши курашни янада кучайтириб юбордилар. Атом бомбасини очиқдан-очиқ ҳимоя қилаётган лейбористларнинг раҳбар ходимлари айниқса зўр бериб ҳаракат қилмоқдалар. Лейбористлар партиясининг марказий органи «Дейли геральд» газетаси тинчлик тарафдорларига қарши қутуриб кампания бошлади. Лейбористлар партиясининг ижроия комитети 28 июльда ўз тарихида энг қабиҳ қарорлардан бирини, я'ни тинчликни ҳимоя қилиш ҳаракатига қарши, атом қуролини тақиқлашга қарши қарорини қабул қилди. Ижроия комитети алдаш, қўрқитиш ва дўқ уриш чораларини кўриш блангина чекланмай, сурбетларча жазолаш йўлига ўтди. Ижроия комитети, тинчликни ҳимоя қилучи инглиз комитети блан алоқада бўлган барча кишилар лейбористлар партиясидан чиқарилади, деб э'лон қилди. Лейборист корчалонлар тинчликка интилган кишилар «партия сафида туролмайдилар» деб э'лон қилдилар. Лейбористлар партиясининг раҳбарлари шу ҳаракатлари блан тинчликнинг ошкора душманлари эканликларини исбот қилдилар.

Британия тред-юнионлари конгрессининг бош секретари Тьюсон КОМИСКО конференциясида белгиланган йўлни амалга ошириб, июнь ойининг бошларида мақола ёзди. Тьюсон бу мақоласида уруш хавфи борлигини ва америка империализмининг агрессивлигини дангал инкор этади, тинчликни ҳимоя қилиш кераксиз бир иш деб э'лон қилади ҳамда Стокгольм Мурожаатига қўл қўйючи кишилар ша'нига та'на ва туҳмат тошини ёғдиради.

Британия тред-юнионлари конгрессининг раис Буллок бошчилигидаги тескаричи ҳамма раҳбарлари ҳам тинчлик йўлида курашувчиларга қарши қаттиқ кампания очдилар. Ана шу тескаричи раҳбарлар тинчлик тарафдорлари ҳаракатида қатнашишдан ва Стокгольм Мурожаатига қўл қўйишдан воз кечишни талаб этган резолюцияларни касаба союз ташкилотларида қабул қилдириш учун уринмоқдалар. Июнь ойининг охирида қора ишчилар ва коммунал ходимлар касаба союзининг конференцияси бўлди. Буллок бу конференцияда тинчлик тарафдорлари ҳаракати тўғрисидаги бошдан-оёқ уйдирма гапларини ва атом қуролининг тақиқланишига қарши гапларини айтди.

КОМИСКО конференциясидан кейин француз социалистлари ҳам тинчлик тарафдорларини та'қиб этишни кучайтирдилар. Яқинда мудофаа министри қилиб тайинланган Жюль Мокнинг биринчи иши ҳарбий хизматчиларнинг Стокгольм Мурожаатига қўл қўйишларини тақиқлашдан иборат бўлди. Франция социалистлар партиясининг раҳбарлари ўзларининг бутун кучларини тинчлик тарафдорлари ҳаракатига қарши курашга сафарбар қилмоқдалар. Ғарбий Германия, Финляндия, Норвегия, Австрия, Голландиядаги ва бошқа капиталистик мамлакатлардаги социал-демократларнинг раҳбарлари ҳам хоинликдан иборат худди шундай йўлни амалга оширмоқдалар.

Барча мамлакатлардаги ўнг социалистларга сизлар атом қуролини тақиқлаш тарафдоримисиз ёки бунга қаршимисиз? деб берилган саволга уларнинг аниқ ва равшан жавоб қайтаришлари талаб этилди. Ўнг социалистлар бу саволга жавоб қайтаришдан бўйинтовлайолмайдилар ва атом қуролининг тақиқланишига қарши чиқишлари блан кенг омма олдида ўзларини фош қилмоқдалар.

Миллионларча ишчилар ва бошқа меҳнаткашлар халқларнинг ҳаёти учун энг муҳим бўлган ана шу масалада Англиядаги бевинлар, эттлилар, моррисонлар, филлипслар, тьюсонларнинг, Франциядаги гимоллелар, мейерлар, жюль мокларнинг, Австриядаги поллаклар, чернецларнинг, Финляндиядаги таннерларнинг, Германиядаги шумахерларнинг, Италиядаги сарагатларнинг ва уларнинг бошқа мамлакатлардаги ҳамфикрларининг тинчликка қарши империалист фитначилар томонига очиқдан-очиқ ўтганликларини кўриб турибтилар.

Атом бомбасини қувватлаётган «социалистлар», ўнг социал-демократлар лагеридаги социал-атомчилар инсониятга душманликдан иборат ҳаракатлари блан миллионларча меҳнаткашларнинг нафрат ва ғазабига сазовор бўлмоқдалар, холос.

II Интернационалнинг жирканч қуйқаси бўлган КОМИСКО ишчилар ҳаракати сафларини бузучи энг разил бузуқиларнинг тўпланиш жойига, тинчликнинг ашаддий душманига айланди, инглиз ва америка разведкаларига хизмат қилаётган жосуслик марказига, халқ демократияси мамлакатларидан қочган ёки ҳайдаб чиқарилган жосуслар ва қўпорувчилар шайкаси қўллаб-қувватлаётган марказга айланди. КОМИСКО ҳам, касаба союзларнинг Англия, Америка Қўшма Штатлари ва бошқа капиталистик мамлакатлардаги касаба союз тескаричи раҳбарлари вужудга келтирган реакцион халқаро уюшмаси ҳам ишчилар ҳаракатида хоинлик ролини бажармоқдалар. Францияда чиқадиган «Демокраси нувель» номли прогрессив журналининг та'бирича, «бу икки ташкилот бирхил даражада аҳамиятга эгадир ва улар айни бир манба'дан пул олиб турадилар».

Ўнг социалистлар кенг меҳнаткашлар оммасининг кўз олдида ўзларини тобора кўпроқ фош қилмоқдалар. Коммунистик партиялар ва ишчи партиялар назария соҳасида ҳам, практика соҳасида ҳам ўнг социалист раҳбарларга қарши ва касаба союзларининг тескаричи раҳбарларига қарши шафқатсиз кураш олиб бормоқдалар. Коммунистлар тинчлик учун, демократия ва социализм учун кураш йўлида ишчилар синфининг бирлиги, касаба союз ҳаракатининг бирлиги ғоят муҳим эканлигини оддий социал-демократ ишчиларга чидам блан тушунтириб бермоқдалар.

Тинчлик тарафдорлари ўнг социалист партиялар раҳбарлари томонидан вужудга келтирилаётган ҳарқандай ғовларни енгиб, социал-демократ партияларнинг оддий а'золари ўртасида, партиясизлар оммаси ўртасида кенг тушунтириш ишларини олиб бормоқдалар. Неча минглаб оддий социал-демократлар, лейбористлар атом қуролини тақиқлаш тўғрисидаги Мурожаатга қўл қўймоқдалар.

Кенг халқ оммаси урушдан, уруш ваҳимасининг авж олдирилишидан манфаатдор эмас. Империалистларнинг бутун авантюристик сиёсати меҳнаткашларнинг ҳаётий манфаатларига қарши қаратилган. Урушдан манфаатдор бўлмаган ва урушни истамайдиган яхши ниятли кишиларнинг манфаатлари бирлигига таянучи тинчлик тарафдорлари буржуа реакциясига қарши, ўнг социалист раҳбарларга қарши қаттиқ курашда қуйидан тинчликнинг бирлашган кенг фронтини тузмоқдалар. Бу тинчлик фронти кун сайин ўсмоқда ва мустаҳкамланмоқда. Бу тинчлик фронти уруш оловини ёқучи империалистларнинг йўлидаги қудратли ғовга айланмоқда.

Америка империалистлари агрессия тайёрлашдан бевосита агрессияга ўтган ва Қурия халқига қарши босқинчилик уруши олиб бораётган ҳозирги пайтда америка империалистларининг хоҳишларини бажараётган ўнг социал-демократларнинг хоинлик ишлари айниқса катта хавф туғдиради. Империализмнинг ўнг социалист агентларини тинмай фош қилиш, уларга қарши изчиллик блан шафқатсиз кураш олиб бориш — тинчлик ишини ҳимоя қилишнинг зарур шартидир.

Б. ПОНОМАРЕВ.

(«ПРАВДА», 26 июль).

Қуриядаги воқиалар

ҚУРИЯ ХАЛҚ-ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ АРМИЯСИ БОШ ҚЎМОНДОНЛИГИНИНГ АХБОРОТИ

ПХЕНЬЯН, 27 июль. (ТАСС). Қурия халқ-демократик республикаси Халқ армиясининг бош қўмондонлиги 27 июль эрталаб ахборот э'лон қилди, ахборотда бундай дейилади:

Халқ армияси қисмлари ҳамма фронтларда ҳужумни давом этдирмоқдалар.

Америка қўшинлари ва лисинманчи қўшинларнинг чекинаётган қисмлари ҳамма жойда уйларни, маданий-оқартув муассасалари биноларини вайрон қилмоқдалар ҳамда ёндирмоқдалар ва аҳолини ўлдирмоқдалар.

Жанубий ва Шимолий Кенсан вилоятларида ҳаракат қилаётган партизан отрядлари Халқ армияси қисмларининг ҳужумига мадад бериб, душманнинг орқа томонида транспорт воситаларини бузмоқдалар ва ўз ҳаракатларини тобора кучайтирмоқдалар.

ПХЕНЬЯН, 27 июль. (ТАСС). Пхеньян радиоси қуйидаги хабарни эшитдирди: Қурия халқ-демократик республикаси Халқ армияси Бош қўмондонлиги бугун кечқурун ахборот э'лон қилди, ахборотда бундай дейилади:

Халқ армиясининг ҳамма фронтларида ҳужумни давом этдираётган қисмлари жануб томон силжиб бормоқдалар.

26 июльда Халқ армиясининг Жанубий Чолла вилоятида ҳужум қилаётган қисмлари катта шаҳар ҳисобланган ва душман мудофаасининг муҳим узели бўлган Суньчхонь (Дзюнтен) шаҳрини ва йирик порт Иосу (Рейсуй)ни озод қилдилар. Суньчхоньни ва Иосуни озод қилиш учун олиб борилган жангларда Халқ армияси қисмлари асирлар олдилар ва кўп ўлжа қўлга туширдилар.

Иосуни озод қилиш учун олиб борилган жангларда Халқ армиясининг артиллерия қисмлари айниқса маҳорат кўрсатиб, душман эскадрасини мағлубиятга учратдилар.

ҚУРИЯДАГИ ВОҚИАЛАР ТЎҒРИСИДА АМЕРИКА ХАБАРЛАРИ

НЬЮ-ЙОРК, 27 июль. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентлигининг Токиодаги мухбири хабар беради: генерал Макартур юқори мансабдаги америка офицерлари блан бирга бугун эрталаб Қурияга учиб кетди. Макартур 8-нчи америка армиясининг қўмондони генерал-лейтенант Уокер блан ва Қуриядаги операцияларга раҳбарлик қилаётган бошқа офицерлар блан маслаҳатлашади.

Юнайтед Пресс агентлигининг мухбири Токиодан билдиради: Бугун эрталаб Макартур ахборот э'лон қилди. Ахборотда бундай дейилади: Шимолий Қурия қўшинлари Ғарби-Жанубий Қурияда илгари силжишни давом этдирдилар. Шимолий Қурия ҳарбий қисмларидан бири Чоньчжу (Дзенсю)—Хамьян (Канйо) йўлига яна бир қисми эса Суньчхонь (Дзюнтен)дан тахминан 10 миля шарқи-жанубда, Иосу (Рейсуй)га борадиган йўл бўйида жойлашган пунктга келиб етди.

АФҒОНИСТОН ҚУРИЯГА ҚЎШИН ЮБОРИШДАН БОШ ТОРТДИ

НЬЮ-ЙОРК, 27 июль. (ТАСС). Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг секретариати Афғонистон ташқи ишлар министри Али Муҳаммадхоннинг 25 июльда юборган телеграммасини э'лон қилди. Телеграммадан ма'лум бўлишича, Афғонистон ҳукумати Қурияга ўз қўшинларини юбормайди.

ИНДОНЕЗИЯ ҲУКУМАТИ ҚУРИЯДАГИ АГРЕССИЯДА ҚАТНАШУЧИ ЧЕТ ЭЛ КЕМАЛАРИГА ИНДОНЕЗИЯ ПОРТЛАРИГА КИРИШНИ МАН' ЭТДИ

ГААГА, 27 июль. (ТАСС). Жакартадан олинган хабарларга кўра, Америка Қўшма Штатлари зўр бериб таз'йиқ қилаётганига қарамай, Индонезия Қўшма Штатлари ҳукумати Қурия масаласида бетарафлик сиёсатини амалга оширишни давом этдирмоқда.

«Де Фольксрант» газетасининг хабарига кўра, Жакартада расмий баёнот э'лон қилинган. Баёнотда бундай дейилади: Индонезия ҳукумати Қурия халқига қарши олиб борилаётган уруш ҳаракатларида қатнашучи чет эл ҳарбий кемаларининг Индонезия портларига киришини ман' этади (бу кемалар ёнилғи олиш, ремонт қилиниш ва бошқа шу каби ишлар учун Индонезия портларига киришга муҳтождирлар). Ҳозирги вақтда Қурия сувларида бўлган «Эвертсен» деган Голландия миноносига ҳам Индонезия портларига кириш тақиқланган.

Америка Қўшма Штатларининг иқтисодий аҳволи тўғрисида Трумэннинг конгрессга мактуби

НЬЮ-ЙОРК, 27 июль. (ТАСС). Президент Трумэн мамлакатнинг иқтисодий аҳволи тўғрисида йилнинг ярми ўтганда конгрессга ёзган мактубида Қуриядаги агрессив уруш ва эҳтимол тутилган бошқа авантюраларга тайёргарлик кўриш жуда қимматга тушадиган оғир ишдир, бу иш халқдан «бирқанча қурбонлар» талаб этади деб э'тироф қилади. Бу Трумэннинг аввалги баёнотларига тамомила хилофдир. Трумэн аввалги баёнотларида Қуриядаги интервенция ҳақида бу ҳаракатлар «полиция ҳаракатлари» деб гапирган эди.

Трумэн агрессив америка ҳарбий кучларини тузиш программаси «қурбонлар» талаб этади деб огоҳлантириб, Қўшма Штатлар ҳозирги ҳарбий программани амалга оширабилишлари ва айни вақтда «пулнинг қадр-қиммати тушишга йўл қўймасликлари керак» дейди. Шу блан бирга у бундай дейди: «Лекин бу, мамлакат ичидаги исте'мол масаласида ба'зи қурбонлар бермай биз катта халқаро мажбуриятларимизни бажараоламиз деган сўз эмас».

Трумэн ўз мактубида америка экономикасини қисман сафарбар қилиш тўғрисида илгари конгрессга топширган тавсияномаларни яна такрорлайди. Бу тавсияномалар қуйидагилардан иборат: ҳукуматга ҳарбий маҳсулот ишлаб чиқариш учун зарур бўладиган муҳим материалларни тақсимлашга рухсат бериш; исте'молчиларнинг эҳтиёжлари учун ва уй-жой қурилиши учун кредит беришни чеклаш, бундан мақсад экономикани ҳарбий маҳсулот ишлаб чиқариш изига кўчиришга ёрдам беришдир: ҳарбий тайёргарликлар учун зарур маҳсулотни кўпайтириш мақсадида ҳукумат томонидан кредит бериш; солиқларни деярлик 5 миллиард доллар ошириш.

Трумэн бундай дейди: «Саноатнинг жуда муҳим тормоқларидаги ишларнинг тўхтатилиши шундай бир ҳолки, биз ҳозирги шароитда бунга сра ҳам йўл қўяолмаймиз». Бу баёнот Трумэннинг касаба союзларини яна назорат остига олиш ва уларнинг асосий ҳуқуқларига қарши ҳужумни кучайтириш чораларини кўриш ниятида эканлигидан дарак беради.

Трумэн Қуриядаги агрессив уруш натижасида қимматчилик тез кучайиб боришига қарамай, иш ҳақини ҳозирги даражада сақлаш мақсадида иш ташлашларга қарши ана шундай чоралар кўришга уринаётганлигини аниқ англатиб ўтди. Трумэн «иш ҳақини ошириш тўғрисидаги талаблардан сақланиш керак» деди.

Трумэн касаба союзларини «саноатда тотуликни янада мустаҳкамлаш» учун монополиячилар ва бошқа корхона эгалари блан ҳамкорлик қилишга чақирди, лекин у монополиячиларнинг ҳукумат томонидан берилган ҳарбий буюртмалар натижасида мислсиз ошган фойдаларини чеклаш учун ҳечқандай тадбирлар таклиф этмайди. «Биз, — дейди Трумэн, — ҳарбий тадбирлар программамизни ва унинг блан боғлиқ программаларни кенгайтиришимиз керак... Биз тушуниб олишимиз кераккки, Қуриядаги уруш ҳаракатлари қимматга тушади ва бу уруш тез тамом бўлмаса керак».

Трумэн ўз мактубининг шу йилнинг биринчи ярмидаги иқтисодий ривожланиш ҳақидаги қисмида америка экономикаси «юксалди» деб мақтанади, бу юксалиш сун'ий омиллар, жумладан ҳарбий программа муносабати блан юз берганлигидан кўз юмади.

Трумэн корпорацияларнинг фойдаси ошганлигини айтиб, иккинчи кварталдаги ма'лумотларни назарга олганда, корпорацияларнинг фойдаси йилига (солиқларни тўлагунча) 31 миллиард долларни ташкил қилади, я'ни ўтган йилнинг иккинчи кварталидагидан 17 процент кўп бўлади, деди. Шу блан бирга Трумэн шу йил мобайнида фермерлар (деҳқонлар)нинг даромади 11 процент камайганлигига иқрор бўлди.

ТРЮГВЕ ЛИ АМЕРИКА «ҚАСАБА СОЮЗЛАРИНИНГ ТИНЧЛИКНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ ЮЗАСИДАН ЧАҚИРИЛГАН МИЛЛИЙ КОНФЕРЕНЦИЯСИ» ДЕЛЕГАЦИЯСИНИ ҚАБУЛ ҚИЛМАДИ

НЬЮ-ЙОРК, 27 июль. (ТАСС). 500 мингдан ортиқ ишчини бирлаштирган турли касаба союз ташкилотлари раҳбарларининг делегацияси 25 июльда Бирлашган Миллатлар Ташкилоти бош секретари Трюгве Ли ҳузурига келган эди. Делегация «Касаба союзларининг тинчликни ҳимоя қилиш юзасидан чақирилган миллий конференцияси» топширувига биноан, Трюгве Лига урушнинг олдини олишга ва бутун дун'ёда тинчликни ҳамда хавфсизликни мустаҳкамлашга қаратилган бирқанча талабларни топширмоқчи эди. Делегация атом бомбасини тақиқлаш тўғрисидаги Мурожаатга Қўшма Штатларда 1 миллион 250 минг имзо тўпланганлиги тўғрисида Трюгве Лига ахборот ҳам бермоқчи эди.

Аммо Трюгве Ли Қуриядаги америка агрессиясини тўхтатишни талаб қилган хотин-қизлар делегациясини яқинда қабул қилмаганидек, ҳозир бу делегацияни ҳам қабул қилмади. Делегацияни Бирлашган Миллатлар Ташкилоти бош секретарининг секретари Кордье қабул қилди. Кордье Қўшма Штатларда тинчлик учун кураш ҳаракати кучаяётганлигини жаҳон афкор оммасидан яшириш учун махсус чоралар кўрди ва делегация қабул қилинган бинога матбуот вакилларидан бирортасини ҳам киргизмаслик учун ҳаракат қилди.

Делегация бошлиғи Жеймс Даркин (идора хизматчилари касаба союзининг раиси) Кордье блан учрашгандан кейин матбуот конференциясида гапириб, делегация «Касаба союзларининг тинчликни ҳимоя қилиш юзасидан чақирилган миллий конференцияси»нинг баёнотини Трюгве Лига бериш учун топширди, деди.

«Сўнгги бирнеча кун ичида Қурия халқига қарши атом бомбасини ишлатамиз деб таҳдид қилинди, — дейилади баёнотда. — Америка касаба союзларининг вакиллари ана шу хавф муносабати блан қаттиқ ғазаб ва нафратларини изҳор қилиш учун ўз ихтиёрларидаги имкониятлардан фойдаланадилар. Қурия халқи устига атом бомбалари ташлаш эҳтимолига қарши инсоннинг бутун ҳислари қўзғолмоқда. Барча мамлакатларнинг халқлари атом бомбаси ишлатилабошланган тақдирда бу бомбалар ҳар қандай ерга ҳам тушиши мумкинлигини биладилар. Одамларни кўплаб қирадиган бу қуролнинг хавфини уялмай-нетмай камайтириб кўрсатишга урунилиши, я'ни уруш вақтида бу қуролнинг ишлатилиши «муҳим аҳамиятга эга эмас» деб да'во қилиниши, бундай гапларни Қўшма Штатлар давлат секретаридек юқори мансабдаги кишининг айтиши бизларни айниқса ғазаблантирмоқда. Сиз ва Бирлашган Миллатлар Ташкилоти бундай буюк ма'навий масалага бефарқ қарашингиз мумкинми, ахир. Америка халқи Сиз дарҳол генерал Макартурга ва Қўшма Штатлар ҳукуматига мурожаат қилиб, Қурияда битта ҳам атом бомбаси ишлатилмайди деб ва'да қилишлари учун мумкин бўлган ҳамма чораларни кўрасиз деб ишонади; америка халқи, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Қурияда ва ер юзидаги бошқа бирон мамлакатда атом қуроли ишлатилишига ҳеч қачон рухсат бермайди, деб Бирлашган Миллатлар Ташкилоти томонидан э'лон қилинишини талаб этарсиз деб ишонади. Ер юзидаги аҳолининг жуда кўпчилиги атом қуролини ишлатишга қарши эканлигини э'лон қилди. Трюгве Ли жаноблари, Сиз атом бомбасини дарҳол тақиқлашни ва Қуриядаги уруш ҳаракатларини тўхтатишни кўзда тутган амалий битимни тайёрлаш учун ҳамма а'золарнинг иштироки блан Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Хавфсизлик Советининг мажлисини чақириш йўли блан умумий тинчликни ҳимоя қилишдан иборат муқаддас бурчингизни бажаришга тайёрмисиз?»

Баёнотга Ишлабчиқариш касаба союзлари конгресси, Америка меҳнат уюшмаси ва мустақил касаба союзлари сафидаги касаба союз ташкилотлари раҳбарларидан 48 киши қўл қўйган.

Даркин бундай деди: касаба союз раҳбарларининг делегацияси Трюгве Лига меморандумдаги тўрт саволни ҳам топширди. Меморандумда бош секретарь «Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Хавфсизлик Советини Қуриядаги урушда дарҳол восита бўлаоладиган қилиб тиклаш ишига бошчилик қилишга» да'ват этилади.

Бош секретарьга берилган тўрт саволда бундай дейилади:

1. Бош секретарь Бирлашган Миллатлар Қуролли кучлари ҳечқачон атом бомбасидан фойдаланмайдилар деб қат'ий айтаоладими? Бош секретарь Бирлашган Миллатларга мурожаат қилиб, уларни биринчи атом бомбасини ташлаган ҳукуматни ер юзидаги барча халқларнинг душмани деб қоралашга чақирадими?

Касаба союз ташкилотлари америка авиациясининг Қурия шаҳарларини ваҳшиёна бомбардимон қилаётганлиги ҳақида мисоллар келтирадилар.

2. Бош секретарь ҳозирги вақтда Бирлашган Миллатлар Ташкилоти байроғи остида ҳаракат қилаётган қуролли кучларнинг ҳечнарсани текширмай ялпи бомбардимон қилишларига ҳотима бериш учун зарур чораларни кўрадими?

3. Бош секретарь киши ҳуқуқларининг, я'ни тинчлик тарафдорлари фойдаланиши лозим бўлган ҳуқуқларнинг поймол қилинишига Бирлашган Миллатлар Ташкилотидаги тегишли органнинг э'тиборини жалб қиладими?

4. Бош секретарь Хавфсизлик Советини ҳамма а'золаридан иборат ҳолида тикламоқчими?

Делегациянинг ҳамма а'золари Трюгве Линнинг «Касаба союзларнинг тинчликни ҳимоя қилиш юзасидан чақирилган миллий конференцияси» делегациясига бу хилда муносабатда бўлганлигига қарши норозилик билдирдилар ва Трюгве Лини касаба союзлари делегациясини қабул қилишга ва саволларга жавоб беришга мажбур этиш фикрида қаттиқ турганликларини айтдилар.

Мас'ул муҳаррир Ҳ. ҒУЛОМОВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА (Пушкин номли парк) — 29 июльда **Фарҳод ва Ширин.**

«РОДИНА» — кундуз **Ўт.**

«ХЕВА» — **Сепсиз қиз.**

«ИСКРА» (қишки) — **3-нчи залда Музикали воқиа,** бошқа залларда **Шайтон дара.**

«ИСКРА» (ёзги) — **Шайтон дара.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кундуз **Оқ тиш,** кечқурун **Ҳинд мақбараси** (2-нчи серия).

«НАВОИЙ» (қишки) — кундуз ва кечқурун **Виборг томони.**

«КОМСОМОЛЕЦ» (ёзги) — **Ҳинд мақбараси.** (1-нчи серия).

«ЎЗБЕКИСТОН» — кундуз ва кечқурун **Дунай фарзанди.**

1950 ЙИЛ 30 ИЮЛЬДА ТОШКЕНТ ШАҲРИДА

3% ЛИ ДАВЛАТ ИЧКИ ЮТУҚ ЗАЁМИНИНГ

16-НЧИ ЮТУҚЛАР ТИРАЖИ

бўлади.

Ютуқлар тиражи Ўзбек давлат филармонияси (Свердлов номли концерт зали) биносида кундуз соат 12 да бошланади.

Давлат меҳнат омонат кассалари ва давлат кредити бошқармаси.

«ТАШКАНЦКУЛЬТПРОМ» АРТЕЛИ

ҲАРХИЛ МУҚОВА ИШЛАРИНИ БАЖАРАДИ

Бунинг учун буюртмачилар блан шартнома тузилади. Муқова ишлари артель материалидан бажарилиб, Шаҳар ижроия комитети тасдиқлаган баҳоларга мувофиқ ҳақ олинади. Баҳолар анча камайтирилган.

Бундан ташқари:

ҳархил бланклар босилади, қоғоз қирқиб берилади ва буюртмачилар материалидан картон ишлари бажарилади.

Ишнинг сифати гарантияланади.

Артельнинг адреси: Тошкент шаҳар, Олмазор кўчаси, 37-нчи уй. Телефон — 35-821.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент, Алексеев кўчаси, № 8. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Партия турмуши бўлими — 33468. Пропаганда бўлими — 31048. Маданият бўлими — 32036. Қишлоқ хўжалик бўлими — 34455. Саноат бўлими — 31226. Совет қурилиши бўлими—31638. Маҳаллий ахборот бўлими — 37604. Мухбирлар бўлими — 31638. Хатлар бўлими—32347. Э'лонлар бўлими — 37062. Секретариат — 34780 ва 33469. Коммутатор — 36334.

Р. 04790. «Қизил Ўзбекистон» ва «Правда Востока» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № 1121.